

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

S A D R Ž A J

Strana

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih
finansijskih izvještaja

Izveštaj nezavisnog revizora

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu 1

Izveštaj o finansijskom položaju 2

Izveštaj o promjenama na kapitalu 3-4

Izveštaj o tokovima gotovine 5

Napomene uz finansijske izvještaje 6 – 87

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja s opravdanom tačnošću. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje finansijske izvještaje Banke, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini akcionara na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama od 1. do 87. odobreni su od strane Uprave za objavu, kao i za podnošenje Nadzornom odboru, 06. aprila 2022. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime i za NLB banku a.d. Banja Luka:

Ljiljana Krsman
Član Uprave

Marjana Usenik
Član Uprave

Goran Babić
Predsjednik Uprave

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora

Akcionarima NLB Banke a.d. Banja Luka

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja NLB Banke a.d. Banja Luka (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2021. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u *dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) (IESBA Kodeks) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, uključujući i u odnosu na povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Adekvatnost rezervisanja za očekivane kreditne gubitaka

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 922 miliona KM (ili 51% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2021. godine. Kao što je opisano u Napomeni 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava, očekivani kreditni gubici se određuju na osnovu Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka. Korištenje različitih tehnika modeliranja i pretpostavki može proizvesti značajno različite procjene umanjena datih kredita.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori (na primjer: stopa nezaposlenosti, rast bruto domaćeg proizvoda, cijene stanovanja) kako je objelodanjeno u Napomeni 4.2 Politike upravljanja rizicima - Kreditni rizik; procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti.

Za individualno ocijenjene kredite, mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjena vrijednosti, same procjene novčanih tokova i realizaciju kolaterala.

Dodatno, Banka je dužna poštivati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske i prilagoditi interne MSFI 9 proračune prema modelima očekivanih kreditnih gubitaka kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Pandemija COVID-19 također je utjecala na procjenu zbog datih moratorija i uticaja na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Neizvjesnost oko tih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Razumjeli smo procese i procijenili smo dizajn i testirali operativnu efektivnost internih kontrola kolektivnih umanjena vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i razumijevanje procesa i obračuna koji se odnose na procjenu ispravke vrijednosti individualno umanjanih kredita.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog rizika i pregled makroekonomsko modela, kao i IT stručnjake za testiranje efektivnosti IT aplikacija korištenih za izračun očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj. Ocijenili smo također razumnost i prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke i procijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili pravovremenost identifikacije izloženosti koje imaju značajno povećanje kreditnog rizika i adekvatnu klasifikaciju finansijskih instrumenata u Faze u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje mogu implicirati da se desio događaj koji zahtjeva umanjene vrijednosti kako bismo utvrdili da li su ti događaji identifikovani od strane uprave.

Naše procedure su uključile preračun boniteta klijenata, provjera ulaznih parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, lista posmatranja, reprogrami, kao i uticaj COVID-19 na te parametre. Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna uprave za umanjene vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrijeđeni na kolektivnoj osnovi.

Za individualno obezvrijeđene kredite, naše procedure su uključivale procjenu identifikacije događaja obezvrijeđenja i testiranje pretpostavki korištenih u modelima na bazi uzorka.

Na uzorku individualno obezvrijeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjene vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Za više informacija, pogledati Napomenu 4.2 Politike upravljanja rizicima, Kreditni rizik i 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava priloženih finansijskih izvještaja.

Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjena vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama. Također smo provjerili izračun uprave za umanjene vrijednosti za matematičku tačnost.

Provjerili smo uzorak kreditnih izloženosti koji su odobreni za privremene i/ili posebne mjere u skladu sa odlukom regulatorne agencije, kao i klijente iz industrija koje su jako pogođene pandemijom COVID-19 i procijenili postoje li indikatori za značajan porast kreditnog rizika ili neispunjenje obaveza koji može zahtijevati reklasifikaciju klijenta u fazu 2 ili fazu 3. Također, procijenili smo da li su odobrene mjere primjerene trenutnoj kreditnoj sposobnosti klijenta. Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili da li je uticaj COVID-19 adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD) i informacija usmjerenih ka budućnosti (FLI).

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomeni 4.2 Politike upravljanje rizicima - Kreditni rizik i Napomeni 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava priloženih finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o preduzetim mjerama radi eliminacije pretnji ili mjerama zaštite.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobiti javnog interesa od takve objave.

Angažovani partner u reviziji koja za rezultat ima ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Danijela Mirković,
Prokurista

Dženita Kadrić
Ovlašteni revizor

6. april 2022. godine

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC- Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna and Hercegovina

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

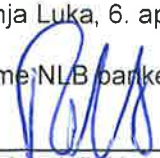
Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu za period koji se završava na dan 31. decembra 2021. godine (Bilans uspjeha)

	Napomena	Godina završena 31. decembra	
		2021.	2020.
Prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	44.303	41.427
Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	483	356
Prihodi od kamata		44.786	41.783
Rashodi kamata	5b	(5.719)	(5.424)
Neto prihodi od kamata		39.067	36.359
Prihodi od naknada i provizija	6a	34.409	30.753
Rashodi od naknada i provizija	6b	(11.325)	(9.626)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		23.084	21.127
Neto prihod od kursnih razlika	7	1.331	960
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz bilans uspjeha		870	255
Neto gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti			
kroz Ostali ukupan rezultat		(1)	-
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	8	(21)	(458)
Ostali prihodi iz poslovanja	9	780	662
Ukupni operativni prihodi		65.110	58.905
Neto rashod efekta modifikacije		(116)	(402)
Neto prihodi/(rashodi) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13	4.857	(7.053)
Neto operativni prihodi		69.851	51.450
Troškovi zaposlenih	10	(17.502)	(16.847)
Troškovi amortizacije	20	(3.092)	(2.780)
Administrativni i opšti troškovi poslovanja	11	(7.991)	(6.540)
Ostali rashodi iz poslovanja	12	(1.191)	(1.137)
Ukupni operativni rashodi		(29.776)	(27.304)
Dobit prije oporezivanja		40.075	24.146
Porez na dobit	14	(3.473)	(2.121)
Promjene na odloženim porezima	14	1.062	23
Neto dobit		37.664	22.048
Ostali ukupan rezultat			
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</i>			
Neto dobiti/(gubici) od fer vrednovanja HOV kroz ostali ukupan rezultat		(1.330)	(1.408)
Efekti umanjenja vrijednosti HOV kroz ostali ukupan rezultat		(338)	253
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	167	116
<i>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</i>			
Aktuarski dobiti/(gubici)		(33)	35
Revalorizacije rezerve po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava		(18)	88
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog ukupnog rezultata	14	2	22
Ukupan finansijski rezultat		36.114	21.154
Zarade po akciji	15	0,61	0,36

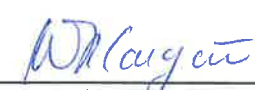
Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 87 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 6. aprila 2022. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko
 računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine
(Bilans stanja)

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	16	314.800	239.693
Finansijska imovina po amortizovanom trošku			
Kredit i plasmani bankama	17	221.180	90.940
Kredit i plasmani komitentima	18	922.012	841.032
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		-	1.380
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	19	313.770	339.368
Nekretnine, oprema i imovina s pravom korištenja	20a	31.540	31.563
Nematerijalna ulaganja	20a	3.292	2.683
Investicione nekretnine	20a	322	361
Akontacije poreza na dobit		-	1.638
Ostala aktiva	21	4.793	4.964
Odložena poreska sredstva	22	2.160	947
Stalna sredstva namijenjena prodaji	23	206	376
Ukupna aktiva		1.814.075	1.554.945
Pasiva			
Obaveze			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku			
Depoziti banaka	24	3.092	2.260
Depoziti komitenata	25	1.485.689	1.238.555
Obaveze po uzetim kreditima	26	109.824	97.447
Subordinisani dug	26	8.022	8.021
Rezervisanja	28	7.726	8.039
Odložene poreske obaveze	29	1.049	1.069
Obaveze za porez na dobit		1.347	-
Ostale obaveze	27	7.713	7.467
Ukupne obaveze		1.624.462	1.362.858
Kapital			
Akcionarski kapital	30	62.003	62.003
Emisiona premija		157	157
Rezerve banke		63.002	63.002
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti osnovnih sredstava		3.511	3.527
Efekti vrednovanja finansijske imovine kroz ostali ukupan rezultat	19	3.795	5.297
Aktuarski gubici		(236)	(203)
Zadržana dobit		19.699	9.709
Neraspoređena dobit		37.682	48.595
Ukupan kapital i rezerve		189.613	192.087
Ukupna pasiva		1.814.075	1.554.945
Potencijalne i ugovorene obaveze	33 a	138.211	147.363

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 87 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 6. april 2022. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izvjestaj o promjenama na kapitalu za period koji se završava na dan 31. decembra 2021. godine

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Aktuarski dobiti/gubici po osnovu MRS 19	Efeti vrednovanja HoV kroz ostali ukupan rezultat	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2020.	62.003	157	63.002	5.487	3.732	(238)	6.245	32.790	173.178
Promjene računovodstvenih politika-prva primjena Odluke ABRS	-	-	-	(2.336)	-	-	91	-	(2.245)
Ponovo iskazano stanje na 01. januar 2020	62.003	157	63.002	3.151	3.732	(238)	6.336	32.790	170.933
Prenos na zadržanu dobit	-	-	-	6.558	-	-	-	(6.558)	-
Ukupno stavke kapitala	-	-	-	6.558	-	-	-	(6.558)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	22.048	22.048
Dobici/Gubici od fer vrednovanja									
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	-	-	(1.408)	-	(1.408)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	141	-	141
Efeti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	253	-	253
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	(25)	-	(25)
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	-	(1.039)	-	(1.039)
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	35	-	-	35
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	22	-	-	-	22
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(227)	-	-	315	88
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	(205)	35	-	315	145
Ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	(205)	35	(1.039)	22.363	21.154
Stanje na dan 31. decembar 2020.	62.003	157	63.002	9.709	3.527	(203)	5.297	48.595	192.087

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Aktuarski dobici/gubici po osnovu MRS 19	Efekti vrednovanja HoV kroz ostali ukupan rezultat	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2021.	62.003	157	63.002	9.709	3.527	(203)	5.297	48.595	192.087
Prenos na zadržanu dobit	-	-	-	9.990	-	-	-	(9.990)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	-	(38.606)	(38.606)
Ukupno stavke kapitala	-	-	-	9.990	-	-	-	(48.596)	(38.606)
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	37.664	37.664
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(18)	-	-	18	-
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Dobici/Gubici od fer vrednovanja	-	-	-	-	-	-	(1.331)	-	(1.331)
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	-	-	(1.331)	-	(1.331)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	133	-	133
Efekti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	(338)	-	(338)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	34	-	34
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	-	(1.502)	-	(1.502)
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	(33)	-	-	(33)
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	(33)	-	-	(33)
Ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	(16)	(33)	(1.502)	37.682	36.131
Stanje na dan 31. decembar 2021.	62.003	157	63.002	19.699	3.511	(236)	3.795	37.682	189.613

*Banka je isplatila dividendu u 2021. godini u iznosu KM 38.606 hiljada, dividenda po akciji KM 622.65 (u 2020. godini Banka nije isplaćivala dividendu)

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 87 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 6. april 2022. godine.
 U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave
 Goran Babić

Ivana Lazarević Soldat
 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o tokovima gotovine za period koji se završava na dan 31. decembra 2021. godine

	Period završen 31. decembra	
	2021.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	47.182	43.992
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(5.802)	(5.470)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	34.430	30.760
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(9.727)	(8.130)
Naplaćena prethodno ispravljena potraživanja	1.834	1.050
Odlivi po osnovu zarada i troškova	(28.732)	(26.554)
Plaćen porez na dobit	(2.110)	(3.419)
Poslovni priliv prije promjena na poslovnim sredstvima i obavezama	37.075	32.229
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama		
Neto povećanje kredita i plasmana komitentima Banke	(77.430)	(46.450)
Neto povećanje/(smanjenje) kredita i plasmana bankama	28.161	(8.603)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka	831	(13.839)
Neto povećanje depozita komitenata	247.092	31.475
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	235.729	(5.188)
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Odlivi za nabavku osnovnih sredstava	(3.888)	(3.170)
Prilivi/odlivi po osnovu ulaganja u HOV	27.255	(55.078)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	23.367	(58.248)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Neto povećanje /smanjenje obaveza po uzetim kreditima i subordinisanim obavezama	12.371	6.827
Primljene dividende	4	4
Isplaćene dividende	(38.602)	-
Plaćeni zakup imovine sa pravom korišćenja	(520)	(493)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	(26.747)	6.338
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine i ekvivalenata gotovine	1.331	960
Neto povećanje/(smanjenje) novčanih sredstava	233.680	(56.138)
Novčana sredstva na početku godine	302.692	358.830
Novčana sredstva na kraju godine (Napomena 35)	536.372	302.692

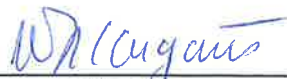
Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 87 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 6. april 2022. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

NLB banka a.d. Banja Luka osnovana je Ugovorom o osnivanju od 20. oktobra 1998. godine, a upisana je u sudski registar kod Osnovnog suda u Banja Luci, rješenjem broj U/I 2069/98 od 5. novembra 1998. godine. Broj registarskog uloška registarskog suda je 3-31-00.

Banka je 1998. godine osnovana pod nazivom VB banka a.d. Banja Luka. VB banka a.d. Banja Luka dana 16. aprila 2004. godine, na osnovu Odluke Skupštine akcionara, mijenja naziv Banke u LHB banka a.d. Banja Luka.

Statusnom promjenom spajanja preuzimanjem – pripajanjem Razvojne banke Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka – NLB Group LHB banci a.d. Banja Luka, dolazi do promjene naziva Banke, tako da LHB banka a.d. Banja Luka od 1. aprila 2006. godine posluje pod novim nazivom NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka, a od 1. februara 2016. godine pod nazivom NLB banka a.d. Banja Luka. Krajnji vlasnik Banke je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 071-0-Reg-06-000538 od 31. marta 2006. godine registrovana je statusna promjena spajanja preuzimanjem - pripajanjem i izmjena naziva Banke. Banka je počela sa radom na osnovu odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske broj 03-622-I/98.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Banka posjeduje sertifikat za osiguranje depozita na osnovu ugovora koji je zaključila sa Agencijom za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka se sastojala od Centrale i osam filijala. Centrala Banke se nalazi u Banjaluci, u ulici Milana Tepića broj 4.

Filijale: Banja Luka: Kralja Petra I Karađorđevića broj 85 A; Bijeljina: Patrijarha Pavla broj 1; Prijedor: Kralja Petra I Oslobođioca broj 1; Doboj: Svetog Save broj 20; Istočno Sarajevo: Karađorđeva broj 13; Foča: Mome Kočovića broj 5; Trebinje: Svetosavska broj 3; Brčko: Klosterska broj 23.

Na dan 31. decembar 2021. godine Banka je imala 479 zaposlenih (31. decembar 2020: 479).

Nadzorni odbor Banke na dan 31.12.2021. godine funkcionisao je i radio u sastavu: Andreas P. Burkhardt, predsjednik; Boštjan Kovač, zamjenik predsjednika; Hedvika Usenik, član; Dragan Gligorić, član i Dragan Kovačević, član.

Odbor za reviziju Banke na dan 31.12.2021. godine funkcionisao je i radio u sastavu: Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica Odbora za reviziju, Nikolina Lilek, član; Barbara Deželak, član; Polona Kurtevski, član; Mirko Ilić, član.

Članovi Uprave Banke na dan 31.12.2021. godine bili su: Goran Babić, Predsjednik Uprave; Marjana Usenik, član Uprave i Dragan Injac, član Uprave. Od 01.04.2022. godine za člana Uprave nadležnog za poslovanje sa fizičkim licima i mala i srednja preduzeća imenovana je Ljiljana Krsman dok je dužnosti razrešen član Uprave Dragan Injac.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD**2.1. Izjava o usaglašenosti**

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo RS je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Na dan 31.12.2021. godine, Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala neto veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od KM 940 hiljada (31.12.2020. KM 1.489 hiljada) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od KM 1.608 hiljada (31.12.2020: KM 746 hiljada), od čega se KM 133 hiljade (31.12.2020: KM 139 hiljada) bruto odnosi na ispravke vrijednosti po osnovu finansijskih sredstava koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od KM 1.471 hiljada (31.12.2020.: KM 882 hiljada),
- primjene različitih parametara za izloženosti prema državi i javnim insititucijama kojima je umanjena ispravka vrijednosti u iznosu od KM 2.139 hiljada od čega se KM 1.610 hiljada odnosi na ispravke vrijednosti po osnovu finansijskih sredstava koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Zasnovano na zahtjevima navedene odluke, Banka je u 2021. godini, računovodstveno otpisala KM 266 hiljada zastarjelih potraživanja koja su 100% ispravljena duže od dvije godine (2020: KM 13.725 hiljada).

Dodatno, na dan 31.12.2021. godine, Banka je u skladu sa navedenom Odlukom izvršila niže vrednovanje hartija od vrijednosti u iznosu od KM 3.025 hiljada (31.12.2020. KM 3.442 hiljada) sa uticajem na odložene poreske obaveze u iznosu od KM 302 hiljada (31.12.2020. KM 344 hiljada).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METODA (nastavak)

2.1. Izjava o usaglašenosti (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	u hiljadama BAM		
	31.12.2020	Efekti Odluke	
	MSFI	ABRS 31.12.2020.	31.12.2020.
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Imovina	1.559.312	(4.367)	1.554.945
Obaveze	1.362.638	220	1.362.858
Kapital	196.674	(4.587)	192.087
	31.12.2021	Efekti Odluke	
	MSFI	ABRS 31.12.2021.	31.12.2021.
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Imovina	1.817.465	(3.390)	1.814.075
Obaveze	1.624.189	273	1.624.462
Kapital*	193.276	(3.663)	189.613
			<hr/> u hiljadama BAM
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2020. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			24.902
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2021. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			<hr/> 39.526

Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda****2.2.1. Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini, ali nisu prevedeni od Saveza računovođa i revizora Republike Srpske**

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmjenjenih MSFI koji još uvijek nisu prevedeni od strane Saveza:

• Reforma referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2 – MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (dopune)

U augustu 2020. godine IASB je objavio Reformu referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2, izmjene MSFI-ja 9, MRS-a 39, MSFI-ja 7, MSFI-ja 4 i MSFI-ja 16, čime je završio svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmjene i dopune pružaju privremene olakšice koje se odnose na učinke finansijskog izvještavanja kada se međubankovna ponuđena stopa (IBOR) zamijeni alternativnom gotovo nerizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmjene predviđaju praktični izuzetak kada se obračunavaju promjene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtijevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispunji odvojeno prepoznatljiv zahtjev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika. Postoje i izmjene MSFI 7 Finansijski instrumenti: objelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Kada je primjena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmjeni podatke iz ranijih perioda. Izmjene nisu imale utjecaj na finansijsko izvještavanje Banke.

2.2.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni, kao ni prevedeni od strane Saveza**• Izmjena u MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate: Prodaja ili doprinos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata.**

Izmjene se odnose na priznatu nedosljednost između zahtjeva iz MSFI-ja 10 i onih u MRS-u 28, u vezi s prodajom ili doprinosom imovine između ulagača i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata. Glavna posljedica izmjena je da se potpuni dobitak ili gubitak priznaje kada transakcija uključuje poslovanje (bez obzira je li smještena u podružnici ili ne). Djelomični dobitak ili gubitak priznaje se kada transakcija uključuje imovinu koja ne predstavlja poslovanje, čak i ako je ta imovina smještena u podružnici. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je odgodio datum stupanja na snagu ove izmjene na neodređeno vrijeme do ishoda svog istraživačkog projekta o metodi udjela u računovodstvu. Uprava je procijenila da navedene izmjene neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

• MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugotrajne (Dopune)

Izmjene su početno bile na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. Janura 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. Međutim, kao odgovor na pandemiju COVID-19, Odbor je odgodio datum stupanja na snagu za jednu godinu, odnosno 1. Janura 2023. godine, kako bi društvima dala više vremena za provođenje svih promjena klasifikacije koje proizlaze iz izmjena. Izmjene i dopune imaju za cilj promicati dosljednost u primjeni zahtjeva pomažući društvima da utvrde jesu li u izvještajima o finansijskom položaju, dugovima i ostalim obavezama sa neizvjesnim datumom trebala biti klasifikovana biti tekuća ili dugotrajna. Izmjene utječu na prikaz obaveza u izvještaju o finansijskom položaju i ne mijenjaju postojeće zahtjeve u vezi mjerenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje subjekti objavljuju o tim stavkama. Također, izmjene i dopune pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju duga koji može podmiriti društvo koje izdaje vlastite vlasničke instrumente.

U Novembru 2021. godine Odbor je izdao nacrt dopuna standarda (Exposure draft), koji pojašnjava kako tretirati obaveze koje podliježu obavezama koje treba poštivati, na datum nakon izvještajnog razdoblja. Konkretno, Odbor predlaže izmjene i dopune MRS-a 1 uskog opsega koje efektivno poništavaju izmjene iz 2020. godine koje zahtijevaju od subjekata da klasificiraju kao tekuće obaveze koje podliježu obavezama koje se moraju ispuniti samo unutar sljedećih dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja, ako ti uvjeti nisu ujednačeni na kraju izvještajnog razdoblja. Umjesto toga, prijedlozi bi zahtijevali od subjekata da zasebno prikažu sve dugotrajne obaveze koje podliježu obavezama koje treba ispuniti tek unutar dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja. Nadalje, ako se subjekti na kraju izvještajnog razdoblja ne pridržavaju takvih budućih obaveza, bit će potrebna dodatna objava. Prijedlozi će stupiti na snagu za godišnja

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2.1. Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini, ali nisu prevedeni od Saveza (nastavak)

• **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugotrajne (Dopune) (nastavak)**

izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine i morat će se primjenjivati retrospektivno u skladu s MRS-om 8, dok je rano usvajanje dopušteno. Odbor je također predložio da se u skladu s tim odgodi datum stupanja na snagu izmjena i dopuna 2020. godine, tako da se od subjekata neće tražiti da mijenjaju postojeću praksu prije nego što predložene izmjene stupe na snagu. Uprava je procijenila da navedene izmjene neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

• **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018.-2020. (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. Janura 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene i dopune uskog opsega na MSFI standarde kako slijedi:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažuriraju referencu u MSFI 3 na Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje bez promjene računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije;
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje društvu da od troška nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene prodajom predmeta proizvedenih dok tvrtka priprema sredstvo za namjeravanu upotrebu. Umjesto toga, tvrtka će takve prihode od prodaje i povezane troškove priznati u bilansu uspjeha;
- **MRS 37 Rezervacije, potencijalne obveze i nepredviđena imovina (Dopune)** specificira koje troškove društvo uključuje u određivanje troška ispunjenja ugovora u svrhu procjene je li ugovor štetan.
- **Godišnja poboljšanja 2018-2020. donose manje izmjene MSFI-a 1** Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Financijski instrumenti, MRS-a 41 Poljoprivreda i ilustrativni primjeri koji prate MSFI 16 Najmovi

Uprava je procijenila da Dopune neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

• **MSFI 16 Najmovi-COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. juna 2021. (Dopuna)**

Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmijenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji zakupcima obezbjeđuje oslobađanje od primene smernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospjevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka. Uprava je procijenila da Dopune neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

• **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izjava o praksi 2: Objelodanivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objelodanivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objelodanivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objelodanivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o obelodanivanju računovodstvenih politika. Uprava je ocijenila da Dopune neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni, kao ni prevedeni od strane Saveza (nastavak)

- **MRS 8 Računovodstvene politike, Promjene računovodstvenih procjena i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima

koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Uprava je ocijenila da Dopune neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. U maju 2021. godine, Odbor je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obim izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe i imovine koja se povlači iz upotrebe) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Uprava je procijenila da Dopune neće imati uticaja na finansijske izvještaje Banke.

2.3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su pripremljeni po principu nastavka poslovanja, prema konvenciji istorijskog troška, modifikovanom revalorizacijom finansijskih sredstava koji su vrednovani po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) i finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj zahtijeva upotrebu procjena i pretpostavki koje utiču na iskazane iznose sredstava i obaveza, objavljivanje potencijalnih sredstava i obaveza na dan finansijskih izvještaja, kao i iskazane iznose prihoda i rashoda. Iako se ove procjene zasnivaju na najboljem znanju uprave o trenutnim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procjena. Računovodstvene procjene i osnovne pretpostavke se redovno pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena. Kritične računovodstvene procjene i prosudbe u primjeni računovodstvenih politika objelodanjene su u napomeni 3.24.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primjenjene za sastavljanje finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Navedene politike su konzistentno primjenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi kamata za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (MSFI 9) priznaju se u bilansu uspjeha za sve kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata na sva sredstva za trgovanje i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, priznaju se primjenom ugovorne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope koristi se za izračun amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i za raspodjelu prihoda od kamata ili rashoda za kamate u relevantnom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili prihode tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta, ili kraćeg perioda (kada je primjereno) na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Prihodi od kamata uključuju kupone zarađene na investicije sa fiksnim prinomom i hartije od vrijednosti kojima se trguje, kao i akumulirane popuste i premije na hartije od vrijednosti. Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i troškove koje su ugovorne strane platile ili primile i sve transakcione troškove, ali isključuju buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika.

Prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava. Izuzetak su kamatni prihodi po osnovu izloženosti koje su bile početno priznate kao obezvrijeđene (POCI) kod kojih se kamatni prihodi izračunavaju upotrebom efektivne kamatne stope na njihovu otplaćenu vrijednost ili izloženosti slabog kreditnog kvaliteta (nivo 3) kod kojih se kamatni prihodi isključuju iz bilansa uspjeha.

Za izloženosti za koje postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda (potraživanja u nivou kreditnog rizika 3) odgađa se priznanje tih prihoda u bilansu uspjeha do njihove naplate. Ta potraživanja po osnovu kamata Banka evidentno vodi do njihove naplate (vanbilansna evidencija).

3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihode po osnovu naknada čine naknade po osnovu unutrašnjeg i deviznog platnog prometa, elektronskog bankarstva, kartičarskog poslovanja, po osnovu garancijskog poslovanja i ostale slične naknade. Prihodi po osnovu naknada priznaju se u bilansu uspjeha kada je usluga izvršena i kada postoji vjerovatnoća da će ekonomske koristi povezane sa transakcijom priticati u banku.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća Centralnoj Banci Bosne i Hercegovine (CBBiH) za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za osiguranje depozita banaka i druge slične naknade.

3.3. Prihod od dividendi

Dividende se priznaju kada se uspostavi pravo akcionara na naplatu dividendi.

3.4. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su troškovi kamata i drugi troškovi koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Navedeni troškovi se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastali.

3.5. Preračunavanje deviznih iznosa

a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje se odmjeravaju korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izvještaji su prikazani u konvertibilnim markama (KM) koji predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Preračunavanje deviznih iznosa (nastavak)****b) Transakcije i stanja**

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva CBBiH važećih na dan transakcije.

Sredstva, obaveze i potencijalne obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja monetarnih stavki, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

Centralna banka Bosne i Hercegovine provodi politiku kursa na principu valutnog odbora prema kojem je KM vezan za EUR u odnosu 1 EUR = 1,95583 KM.

3.6. Nekretnine i oprema

Nekretnine su iskazane po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjenje vrijednosti.

Procjena vrijednosti nekretnina Banke se sprovodi na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi. Procjena od strane ovlaštenog nezavisnog procjenitelja vrši se svakih 3 do 5 godina. Procjene se izvode s dovoljno učestalosti tako da se knjigovodstvena vrijednost imovine materijalno ne razlikuje od primijenjenog principa fer vrijednosti na datum bilansa stanja.

Prije izrade godišnjeg izvještaja Banka ocjenjuje da li postoje znaci koji bi ukazivali na smanjenje vrijednosti nekretnina na tržištu. Ocjena se donosi na osnovu internih i eksternih informacija. Ukoliko se procijeni da je vrijednost nekretnina na tržištu smanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti.

Procjenu nadoknadive vrijednosti vrši komisija koju čine zaposleni u Banci a formira se po odluci Uprave Banke. Član komisije je zaposleni u Banci sa licencom ovlaštenog procjenitelja.

Ukoliko je obračunata nadoknadiva vrijednost viša od knjigovodstvene to predstavlja dokaz da sredstva nisu obezvređena. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene, Banka iskazuje umanjenje vrijednosti nekretnina kao rashod ili umanjenje revalorizacionih rezervi ukoliko je u prethodnom periodu bilo utvrđeno povećanje.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano odmjeriti.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat revalorizacije građevinskih objekata to povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije to smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom proporcionalne metode kako bi se raspodjelila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Nekretnine i oprema (nastavak)**

Vijek trajanja i metoda amortizacije provjeravaju se na kraju svake poslovne godine. Ukoliko se utvrdi da se procjena vijeka trajanja osnovnog sredstva razlikuje od ranije procjene potrebno je izvršiti promjenu stopa amortizacije.

Banka u 2021. godini nije mijenjala računovodstvenu politiku kojom je definisala raspone amortizacionih stopa za određene grupe sredstava. Amortizacione stope za pojedinačna sredstva se nisu mijenjale, i u okviru su navedenih raspona. Primjenom godišnjih stopa utvrđenih od strane rukovodstva Banke na sva osnovna sredstva tokom 2021. i 2020. godine obračun amortizacije se vršio kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Građevinski objekti	2% - 3%	2% - 3%
Ulaganja u tuđe objekte	5 - 25%	5 - 25%
Računarska oprema	12,5% - 50%	12,5% - 50%
Nameštaj i ostala oprema	10% - 20%	10% - 20%
Motorna vozila	15% - 20%	15% - 20%

Dobici i gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstava i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje osnovnih sredstava.

3.7. Nematerijalna ulaganja**a) Licence**

Stečene licence za računarski softver se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

Naknadno se umanjuju za amortizaciju, koja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe, te eventualna obezvređenja.

b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za održavanje računarskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci vezani za razvoj i direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

3.8. Investicione nekretnine

Dio građevinskih objekata koji se ne koriste za obavljanje djelatnosti Banka izdaje u zakup sa ciljem ostvarenja prihoda od zakupnine. Ovi objekti se vode u bilansu stanja kao investicione nekretnine i ne amortizuju se.

Investiciona nekretnina priznaje se kao sredstvo samo kada je vjerovatno da će ekonomske koristi od te nekretnine priticati i i da se cijena koštanja može pouzdano izmjeriti.

Investicione nekretnine se mjere po fer vrijednosti, efekti vrednovanja su uključeni u bilans uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Zalihe

Kratkotrajnu imovinu Banke čine zalihe kancelarijskog materijala, zalihe sitnog inventara i sitan inventar u upotrebi. Zalihe se vode u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za troškove nabavke i umanjenoj za dobijene popuste i vode se po metodi prosječnih cijena.

Početno vrednovanje ovih sredstava vrši se po nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku sticanja. Zalihe se naknadno vrednuju ukoliko njihova knjigovodstvena vrijednost prelazi tržišnu. Učinak obezvređenja iskazuje se kao poslovni rashod nastao naknadnim mjerenjem.

3.10. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka može da vrši djelimičnu ili potpunu naplatu potraživanja sticanjem materijalne aktive.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka u slučaju da banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u vlastite svrhe, prilikom početnog priznanja izvršit će njeno evidentiranje po nižoj od sljedećih vrijednosti:

1. Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.

2. Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje. Troškovi prodaje jesu troškovi koji su direktno povezani sa prodajim kao, npr., troškovi notara, porez, sudske takse i slično.

Naknadno vrednovanje vrši se u zavisnosti od grupe u koje je sredstvo klasifikovano.

Banka klasifikuje stečenu materijalnu aktivu prema njenoj namjeni: kao osnovno sredstvo za obavljanje djelatnosti, kao investiciona nekretnina, kao zaliha ili kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Banka vrši procjenu fer vrijednosti stečene materijalne aktive u skladu sa Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine Banke.

Umanjenje vrijednosti priznaje se kao rashod od usklađivanja vrijednosti u bilansu uspjeha.

Banka stečenu materijalnu imovinu priznaje u svojim finansijskim izvještajima kada nadležni sud donese Rješenje o dosudi ili drugi ekvivalentan dokument, te isto postane pravosnažno ili na datum kada stekne imovinu vansudskom nagodbom.

Banka neće iskazati prihod prilikom sticanja materijalne imovine sve do njene prodaje.

Banka vrši naknadnu procjenu stečene materijalne imovine od strane nezavisnog procjenitelja u skladu sa svojim internim aktima i o tome vodi odgovarajuću vanbilansnu evidenciju, osim u slučajevima kada njena evidentna vrijednost iznosi 1KM.

U slučaju da Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja, izvršit će njeno svođenje na 1 KM.

Razlika između tržišne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Zakupi

Zakupi se u računovodstvenim izvještajima Banke iskazuju u skladu sa MSFI 16 - Zakupi.

Ugovorom o zakupu prenosi se pravo kontrole upotrebe datog sredstva u određenom periodu u zamjenu za odgovarajuću naknadu. Smatra se da je pravo na korištenje identifikovane imovine preneseno ako zakupac, tj. korisnik zakupa u periodu korištenja ima pravo na sve ekonomske koristi od korištenja određenog sredstva i pravo da upravlja određenom imovinom. Pravo na ekonomske koristi i pravo upravljanja imovinom procenjuje se u kontekstu prava na korišćenje u zavisnosti od toga kako je definisano u ugovoru.

Zakupi u kojima svi značajni rizici i koristi od vlasništva nad imovinom koja je predmet zakupa snosi Banka kao zakupodavac tretiraju se kao operativni zakup. U izvještaju o finansijskom položaju Banka kao zakupodavac ima priznatu imovinu koja je predmet operativnog zakupa i potraživanja za zakupninu za tekući period na koji se zakup odnosi.

U bilansu uspjeha, Banka kao davalac zakupa priznaje zakupnine iz operativnog zakupa kao prihod po linearnoj osnovi. Ostali troškovi nastali prilikom ostvarivanja prihoda od zakupa priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Zakupi u kojima sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom snose primaoci zakupa tretiraju se kao finansijski lizing (zakup). Na dan početka zakupa, davalac zakupa priznaje u izvještaju o finansijskoj poziciji potraživanja koja predstavljaju neto ulaganje u zakup, koje se sastoji od budućih (fiksni i varijabilni) zakupnina, moguće otkupne vrednosti sredstva, moguće kazne za otkazivanje zakupa i moguće garancije za nenaplaćenu preostalu vrednost zakupnina diskontovanih kamatnom stopom koja se koristi za zakup.

Na dan početka zakupa, Banka zakupac priznaje sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja i obavezu za zakup koja predstavlja sadašnju vrijednost budućih zakupnina. Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja upotrebom modela nabavne vrijednosti i amortizuje ga u periodu ugovorenog ili procijenjenog perioda trajanja zakupa. Banka odvojeno priznaje kamate po osnovu obaveza iz zakupa.

Kod naknadnog mjerenja zakupa Banka mjeri obavezu po osnovu zakupa tako da:

- Poveća knjigovodstvenu vrijednost za iznos kamata na obaveze iz zakupa,
- Smanji knjigovodstvenu vrijednost za iznos izvršenih plaćanja po osnovu zakupnina,
- Ponovo izmjeri knjigovodstvenu vrijednost zbog mogućih izmjena korištenih pretpostavki ili izmjena odredbi ugovora o zakupu.

Izuzetak su kratkoročni zakupi (do jedne godine) i zakupi za koje je predmet zakupa male vrijednosti (do 5.000 EUR). U ovim slučajevima, zakupnina predstavlja trošak linearno raspoređen tokom trajanja zakupa. Pravo korištenja u bilansu stanja je uključeno u poziciju Nekretnine, oprema i imovina s pravom korištenja (Napomena 20b).

3.12. Stalna sredstva namijenjena prodaji

U stalna sredstva namijenjena za prodaju svrstavaju se stalna sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja i stalna sredstva koja su po odluci rukovodstva Banke namijenjena prodaji.

Banka klasifikuje sredstva u ovu grupu sredstava ako se njihova knjigovodstvena vrijednost može povratiti prevashodno prodajom a ne daljim korištenjem, ako su sredstva dostupna za prodaju, prodaja je izvjesna i kada se očekuje da će se prodaja okončati u periodu od godinu dana. Izuzetno, prodaja se može produžiti na period duži od godinu dana kada se takva prodaja smatra opravdanom ili ako je odlaganje prodaje uzrokovano okolnostima koje su izvan kontrole Banke, a postoji dovoljno dokaza da je Banka i dalje posvećena planu prodaje.

Ova sredstva se iskazuju kao posebna pozicija u bilansu stanja.

Na stalna sredstva namijenjena prodaji Banka ne vrši obračun amortizacije.

Sredstva namijenjena prodaji se iskazuju po nižoj vrijednosti od knjigovodstvene vrijednosti prije razvrstavanja kao stalna sredstva namijenjena prodaji ili poštene vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Dobici ili gubici po osnovu prodaje utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava**

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Za svrhu procjene umanjenja vrijednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi.

Banka vrši utvrđivanje obezvređenja jednom godišnje. Procjena fer vrijednosti bazirana je na trenutnim cijenama na aktivnom tržištu za slične nekretnine na istoj lokaciji i u približno istom stanju. Za manje aktivna tržišta cijene iz bliske prošlosti prilagođene su kako bi odražavale sve promjene u ekonomskim uslovima od dana kada se dogodila transakcija po tim cijenama.

3.14. Finansijska sredstva

Računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata i umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava usklađene su sa MSFI 9 osim u djelovima koje eksplicitno propisuje Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

a) Klasifikacija i mjerenje finansijskih sredstava

Iz perspektive klasifikacije i mjerenja, sva dužnička finansijska sredstva procjenjuju se na osnovu kombinacije poslovnog modela Banke za upravljanje imovinom i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Kategorije mjerenja finansijskih sredstava:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku,
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD),
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

Dužnička finansijska imovina se mjeri kroz ostali ukupan rezultat ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate i prodaje prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu i prodaju") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici. Ova sredstva priznaju se po fer vrijednosti u aktivi. Dobici i gubici, osim očekivanih kreditnih gubitaka i konverzije stranih valuta, priznaju se u ostalom ukupnom rezultatu, sve dok se finansijsko sredstvo ne prestane priznavati. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, kumulativni dobici i gubici prethodno priznati u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuju u bilans uspjeha.

Instrumenti kapitala koji se ne drže za trgovanje mogu se neopozivo odrediti kao FVOSD, bez naknadne reklasifikacije dobitaka ili gubitaka u bilans uspjeha.

Sva ostala finansijska sredstva se obavezno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, uključujući finansijsku imovinu u okviru drugih poslovnih modela, kao što su finansijska sredstva koja se priznaju po fer vrijednosti ili se drže za trgovanje i finansijska sredstva sa ugovorenim novčanim tokovima koji nisu isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

MSFI 9 i Odluka ABRS takođe uključuje opciju određivanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako to eliminiše ili značajno smanjuje nejednakost mjerenja ili priznavanja koja bi inače nastala iz mjerenja sredstava ili obaveza ili priznavanja dobitaka ili gubitaka po različitim osnovama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.14. Finansijska sredstva (nastavak)****Procjena poslovnog modela**

Banka je odredila svoj poslovni model zasnovan na faktorima koji se mogu posmatrati za različite portfolije, kao što su:

- kako se ocjenjuju performanse poslovnog modela i finansijska imovina koja se drži u okviru tog poslovnog modela,
- rizike koji utiču na performanse poslovnog modela, a naročito na način na koji se upravlja tim rizicima,
- način na koji se upravlja poslovanjem (na primjer, da li je naplata zasnovana na fer vrijednosti imovine ili prikupljanju ugovornih novčanih tokova),
- očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje.

Procjena poslovnog modela zasniva se na razumno očekivanim scenarijama bez uzimanja u obzir scenarija "najgoreg slučaja" i "stresnog slučaja" i može se sumirati na sljedeći način:

- Dati krediti i depoziti su uključeni u poslovni model "držati za naplatu", jer je primarna namjera Banke za kreditni portfolio da naplati ugovorene novčane tokove.
- Dužničke hartije od vrednosti Banka vodi po poslovnom modelu "držati za naplatu i prodaju" s ciljem naplate prema ugovornim novčanim tokovima i prodaje finansijske imovine, te čini dio likvidnih rezervi Banke.

Pregled instrumenata sa karakteristikama ugovorenih novčanih tokova (SPPI test - isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici)

Drugi korak u klasifikaciji finansijske imovine u portfolijima koji se "drže za naplatu" i "drže za naplatu i prodaju" odnosi se na procjenu da li su ugovoreni gotovinski tokovi u skladu s SPPI testom. Iznos glavnice odražava fer vrijednost pri inicijalnom priznavanju, umanjenu kroz naknadne promjene, npr. zbog otplate. Kamata mora uzeti u obzir samo vremensku vrijednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike pozajmljivanja i profitnu maržu koja je u skladu sa osnovnim karakteristikama kreditiranja.

Ako novčani tokovi uvode više od minimalne izloženosti riziku ili volatilnosti koji nije u skladu sa osnovnim kreditnim karakteristikama, finansijsko sredstvo se obavezno priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka je pregledala portfolio unutar modela "držati do naplate" i "držati za naplatu i prodaju" za standardizovane proizvode na nivou uzorka proizvoda i za nestandardizovane proizvode na nivou pojedinačne izloženosti. Banka je uspostavila proceduru identifikacije SPPI-a kao dio redovnog procesa investiranja sa definisanim odgovornostima za primarnu i sekundarnu kontrolu. Poseban naglasak stavljen je na nove i nestandardizovane karakteristike ugovora o kreditima.

Banka je identifikovala izloženosti prema jednom klijentu koja nije prošla SPPI test i koji se zbog toga obavezno vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Obzirom da je izloženost prema ovom klijentu naplaćena u 2021. godini, zaključno sa 31. decembrom 2021. godine, Banka nema identifikovane izloženosti koje nisu prošle SPPI test.

Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva

Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva razlikuje modifikaciju ugovorenih novčanih tokova koji nastaju iz komercijalnih razloga i onih koji nastaju zbog finansijskih poteškoća klijenta. Značajne modifikacije dovode do događaja za prestanak priznavanja dok izmjene koje nisu značajne (gdje izloženost rizicima ostaje uglavnom ista) ne dovode do prestanka priznavanja. Pored kvalitativnih faktora, Banka utvrđuje da li je izvršena modifikacija značajna analizom efekta modifikacije. Ukoliko je efekat modifikacije, odnosno razlika između Sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne EKS i Sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne EKS veća od 10% smatra se da je modifikacija značajna.

Ukoliko je modifikacija značajna, Banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku.

Novo finansijsko sredstvo se početno priznaje po fer vrijednosti. Razlika između ugovorenih novčanih tokova i fer vrijednosti se prikazuje kao »diskont«.

Pri tom Banka utvrđuje da li nova stavka finansijske aktive predstavlja POCI imovinu. Ukoliko se radi o značajnoj modifikaciji, a pri tom je finansijska imovina raspoređena u nivo kreditnog rizika 3, tada se radi o POCI imovini.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Finansijska sredstva (nastavak)

Za novo finansijsko sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa.

Ukoliko modifikacija nije značajna, Banka nastavlja sa priznavanjem postojeće stavke finansijske aktive uz knjiženje efekata modifikacije.

Efekat modifikacije koji nastaje kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplaćene vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) evidentiraju se kao umanjene bruto izloženosti finansijskog sredstva („diskont“).

Restrukturiranje kredita

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnim politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno u početnom priznavanju.

Restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava.

Računovodstveni otpis

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka vrši računovodstveni otpis, tj. prenos u vanbilans bilansnih izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivanje kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Banka će u vanbilansnoj evidenciji voditi detaljnu evidenciju o izloženostima za koje je izvršila računovodstveni otpis. Banka takođe vodi evidenciju o svim aktivnostima koje preduzima u cilju naplate navedenih potraživanja.

Trajni otpis

Trajni otpis jeste otpis bilansne ili vanbilansne izloženosti koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji).

Trajni otpis Banka vrši kada se završe sve pravne radnje u vezi sa naplatom potraživanja ili Banka zaključi da dalje vođenje postupka nije isplativo. Trajni otpis znači isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije (bilansne ili vanbilansne).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava****Očekivani kreditni gubici**

MSFI 9 i Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva model očekivanog gubitka, zahtijevajući od Banke da prizna ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Umanjenja za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve kredite i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa kreditima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se umanjeње zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od neizmirenja obaveza značajno porastao od početnog priznavanja, Banka razmatra razumne i održive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima Banke, iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Klasifikacija po nivoima kreditnog rizika:

Banka ima metodologiju za očekivane kreditne gubitke (ECL) za definisanje kriterijuma za klasifikaciju u Nivo kreditnog rizika, kriterijume prelaza između Nivoa kreditnog rizika, izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Banka klasifikuje finansijske instrumente u Nivo kreditnog rizika 1, Nivo kreditnog rizika 2 i Nivo kreditnog rizika 3, na osnovu primijenjene metodologije umanjeња vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- Nivo kreditnog rizika 1 - zadovoljavajući portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- Nivo kreditnog rizika 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- Nivo kreditnog rizika 3 - loši portfolio: Banka priznaje umanjeња vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjavanja obaveza ("default"-a) je usklađena sa EBA smjernicama.

Pretpostavka značajnog povećanja kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani kašnjenja su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da će odobriti odlaganje plaćanja dužniku ili
- ako se dužnik nalazi na "watch i intensive care listi".

Metodologija kreditnog rejtinga za banke zavisi od postojanja ili nepostojanja rejtinga od međunarodnih agencija za kreditiranje Fitch, Moody's ili S&P. Rejtinzi se postavljaju na osnovu prosječnog međunarodnog kreditnog rejtinga. Ako nema međunarodnih kreditnih rejtinga, klasifikacija se bazira na internoj metodologiji Banke.

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu Nivoa kreditnog rizika 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD, ako je rok dospjeća finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja. Gubici od umanjeња vrijednosti u Nivou kreditnog rizika 1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjeња vrijednosti koji su nastali u performing portfolioju, ali nisu identifikovani.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Shodno Odluci ABRS; minimalna stopa očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 1 iznosi:
 -za izloženosti sa niskim rizikom, izloženosti prema centralnim vladama i bankama sa kreditnom procjenom priznate vanjske institucije: 0,1% izloženosti
 -za ostale izloženosti: 0,5%

LECL za finansijsku imovinu Nivoa kreditnog rizika 2 izračunava se na osnovu PD tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se takođe temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama. Shodno Odluci ABRS; minimalna stopa očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 5% izloženosti.

Za finansijske instrumente u Nivou kreditnog rizika 3 primjenjuje se isti tretman kao i za one koji se smatraju kreditno oslabljenim u skladu sa MSFI 9. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti preklasifikovani iz Nivoa kreditnog rizika 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda. Poseban tretman se odnosi na kupljene ili nastale kreditno oslabljene finansijske instrumente (POCI), pri čemu se samo kumulativne promjene u očekivanim gubicima tokom životnog vijeka od početnog priznavanja priznaju kao umanjeње vrijednosti.

Shodno Odluci ABRS, minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za Nivo kreditnog rizika 3 iznose

		Minimalni očekivani kreditni gubici za izloženosti	
Dani kašnjenja		obezbijeđene prihvatljivim kolateralom	koje nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom
1.	do 180 dana	15%	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%	45%
3.	od 271 do 365 dana	40%	75%
4.	od 366 do 456 dana	60%	85%
5.	Od 456 do 731 dana	60%	100%
6.	od 731 do 1460 dana	80%	100%
7.	preko 1460 dana	100%	100%

Obračun grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja se vrši množenjem EAD-a (izloženost po default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD. Obračun se radi po tri scenarija, prosječan, optimističan, pesimističan od kojih se svaki ponderiše. Ispravke vrijednosti i rezervisanja čine zbir ponderisanih scenarija. Izloženost po default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (faktor konverzije kredita).

Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju na sadašnju vrijednost. Za izloženost u Nivou kreditnog rizika 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za Nivo kreditnog rizika 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospjeća.

U svrhu procjene LGD parametra, NLB koristi kolateral HC (hair-cut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (stepen naplativosti neosiguranih kredita) na nivou svakog segmenta klijenta. Oba parametra su izračunata na istorijskim danima kašnjenja.

Informacije vezane za budućnost

Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Banka razmatra informacije o budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze. Osnovni scenario predstavlja vjerovatniji ishod koji proizilazi iz normalnog procesa finansijskog planiranja, dok bolji i lošiji scenario predstavljaju optimističnije ili pesimističnije ishode (slično kao kod ICAAP-a).

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanom trošku se umanjuju preko računa ispravke vrijednosti, a gubitak se priznaje u poziciji bilansa uspjeha. Smanjenje gubitka se priznaje kao smanjenje ispravke vrijednosti, a dobit se priznaje u istoj poziciji bilansa uspjeha.

Za vanbilansne izloženosti, iznos ECL se priznaje u izvještaju o finansijskoj poziciji u poziciji „Rezervisanja“ i u bilansu uspjeha u poziciji „Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja.“ ECL za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost ovih finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji, koji ostaje po fer vrijednosti. Umesto toga, iznos umanjenja vrijednosti koji je jednak iznosu umanjenja koji bi nastao ako bi se imovina mjerila po amortizovanom trošku priznaje se u ostalom ukupnom rezultatu kao akumulirani iznos obezvređenja. Akumulirani gubitak priznat u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuje na dobit ili gubitak nakon prestanka priznavanja imovine ili kada se iznos umanjenja vrijednosti smanji zbog događaja koji je nastao nakon što je umanjenje vrijednosti priznato.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama, dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine i sredstva na računima kod domaćih i inostranih banaka sa rokom dospjeća do tri mjeseca.

3.17. Rezervisanja po sudskim sporovima

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtjeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

3.18. Primanja zaposlenih**a) Naknade zaposlenim**

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade, naknade po osnovu regresa i ostale naknade zarada i sve doprinose vezane za naknade zaposlenima. Kratkoročne naknade zaposlenim priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

b) Ostala primanja zaposlenih

Banka obezbjeđuje jubilarne nagrade zaposlenima prema vremenu provedenom na radu u Banci za period od 10, 20 i 30 godina u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke. Ovi troškovi se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha a rezervacije po navedenom rashodu izračunavaju se na bazi aktuarskog izračuna.

c) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa u slučaju redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da će: ili raskinuti radni odnos sa zaposlenim u skladu sa detaljno utvrđenim planom bez mogućnosti odustajanja, ili obezbijediti otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospjevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

Rezervacije za otpremnine se iskazuju u Bilansu Stanja u okviru pozicije Rezervisanja u pasivi. Rezervacije za otpremnine u slučaju redovnog penzionisanja izračunavaju se na bazi aktuarskih izračuna. Ove rezervacije se isključivo koriste za obaveze za koje su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se provjera ispravnosti obračuna. Dodatna rezervisanja po tom osnovu ili ukidanja rezervisanja prikazuju se preko Bilansa uspjeha osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.19. Porez na dobit**

Porez na dobit obračunava se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 94/15) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit 1/17 i 58/19).

Procijenjeni mjesečni akontacioni iznos poreza utvrđuje se prema Prijavi akontacije poreza na dobit i plaća se svakog mjeseca.

Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu se obračunava na osnovu ostvarene dobiti za period, prikazane u zakonski propisanom bilansu uspeha, korigovane za razlike definisane poreskim propisima Republike Srpske. Ove korekcije obuhvataju povećanje poreske osnovice za troškove koji se po poreskim propisima ne priznaju i umanjenja za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice.

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima Banke. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti. Tekući i odloženi porezi se priznaju kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

3.20. Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka istorijskom trošku umanjenom za transakcijske troškove. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u Bilansu Uspjeha u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja.

3.21. Akcionarski kapital

Uplaćeni akcionarski kapital Banke predstavlja iznos gotovine uplaćene od strane akcionara za sve obične i prioritetne akcije. Akcionarski kapital Banke čine obične akcije.

Dividende od akcija evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.22. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.23. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Banka vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih kategorija finansijskih sredstava mjesečno u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia i izdatih garancija koji se može identifikovati na pojedinačnim izloženostima, a koji mogu uticati na bilans uspjeha. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa umanjenja vrednosti objelodanjeni su u Napomeni 3.15.

Otpremnine i jubilarne nagrade

Rezervacije za buduće obaveze i troškove za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, jubilarne nagrade i slično formiraju se na bazi aktuarskog izračuna. Knjiže se kao trošak rezervisanja u bilansu uspjeha i oblikovane rezervacije u bilansu stanja osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

Ove rezervacije se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koje su i namjenjene. Na kraju svake poslovne godine potrebno je provjeriti realnu vrijednost ovih rezervacija. Ukoliko se procijeni da su rezervacije previsoke potrebno je izvršiti njihovo ukidanje i svođenje na realnu vrijednost u korist prihoda od ukidanja rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervacije manje od realno procijenjenih potrebno je formirati dodatne na teret rashoda rezervisanja.

Aktuarski obračun je izvršen za 465 zaposlenih.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)

Otpremnine i jubilarne nagrade (nastavak)

Podjela aktuarskih dobitaka i gubitaka u poslovnom periodu prema uzroku ('000 KM)	Jubilarnе nagrade	Otpremnine za odlazak u penziju	Ukupno
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom finansijskih pretpostavki	11	92	103
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom demografskih pretpostavki	-13	-24	-37
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom iskustva	13	-35	-22
Ukupno	11	33	44

Ponderisano prosečno trajanje obaveza

Godina

Vrsta beneficije

Jubilarnе nagrade

Otpremnine za odlazak u penziju

5,9

10,6

Ukupno

9,6

Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope.

Značajne aktuarske pretpostavke

2021.

2020.

Diskontna stopa

2,2%

3,6%

Rast plate na bazi inflacije, napredovanja i godina radnog staža

0,5%

0,5%

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza osjetljivosti aktuarskih pretpostavki, odnosno profitabilnosti, rasta plata u Republici Srpskoj i Banci i fluktuacija iznosa sadašnje vrijednosti jubilarnih naknada i otpremnina za odlazak u penziju na dan 30. septembar 2021. godine i uporedno 30. septembar 2020. godine. Pojedinačna analiza je pripremljena samo za promjenu jedne pretpostavke u visini procentnih poena prikazanih u tabeli dok sve ostale pretpostavke ostaju nepromijenjene.

Aktuarska pretpostavka	Izmjene pretpostavki (u %)	Promjena sadašnje vrijednosti obaveza ('000 KM)			
		Jubilarnе nagrade na dan		Otpremnine za odlazak u penziju	
		30.9.2021	30.9.2020	30.9.2021	30.9.2020
prinos	+0,5	-5	-6	-33	-27
	-0,5	6	6	35	30
rast plata	+0,5	6	6	35	30
	-0,5	-6	-5	-32	-28
fluktuacija	+0,5	-6	-6	-34	-29
	- 0,5	6	6	25	20

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansiranja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)

Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

Fer vrijednost

Finansijski izvještaji su prikazani po metodi prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostale finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

3.25. Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine, potraživanja, obaveza i poslovnih aktivnosti Banke usmjerenih na određenu grupu klijenata i područja poslovanja. U skladu sa usvojenom metodologijom za mjerenje profitabilnosti segmenata, Banka prati profitabilnost prema sljedećim segmentima: poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa pravnim licima, finansijska tržišta i ostalo.

Poslovanje sa pravnim licima obuhvata poslovanje sa preduzećima, preduzetnicima, finansijskim institucijama (osim banaka) i javnim sektorom.

Segment poslovanje sa stanovništvom obuhvata poslovanje sa fizičkim licima.

Segment finansijska tržišta obuhvata upravljanje bilansom banke, trgovanje, ALM.

Segment ostalo obuhvata kategorije koje nije moguće alocirati na neki od segmenata.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1. Uvod

Upravljanje rizicima u bankarskom poslovanju obuhvata kontinuirane aktivnosti identifikovanja, mjerenja i procjene rizika s ciljem minimiziranja njihovih negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizicima u Banci odvija se u svim organizacionim jedinicama i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku.

Rizici kojima je Banka naročito izložena u svom poslovanju su: rizik likvidnosti, kreditni rizik, tržišni rizici (kamatni rizik, devizni rizik i rizik od promjene tržišne cijene hartija od vrijednosti, finansijskih derivata i robe), rizici ulaganja Banke, rizici koji se odnose na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena, operativni rizik, pravni rizik, reputacioni rizik i strateški rizik.

Banka posvećuje veliku pažnju upravljanju rizicima i kontinuirano njeguje kulturu rizika, tj. svijest o rizicima unutar cijele organizacije. Kao članica NLB Grupe, Banka radi u skladu sa usmerenjima/standardima NLB Grupe (NLB Group Risk Management Standards). Navedena usmjerenja se prilagođavaju lokalnoj regulativi i uslovima poslovanja na tržištu, nakon čega Banka definiše svoj Risk apetit, tj. Risk profil koji reflektuje poslovni model Banke. Konceptualni okvir za upravljanje rizicima u Banci je definisan sljedećom strukturom:

Risk apetitom se definiše profil rizika Banke. U Risk apetitu se određuje apetit i tolerancija Banke na prihvatanje rizika, daju se smjernice o tome koje su rizične izloženosti prihvatljive ili neprihvatljive. Ovakav okvir olakšava donošenje odluka na strateškom ili operativnom nivou.

Risk apetit predstavlja važan element strateškog procesa donošenja odluka. U tom smislu, usko je povezan sa ostalim dokumentima kao što su Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima, ICAAP proces, ILAAP proces, Strategija i politika upravljanja kapitalom.

Risk apetit je predmet godišnje revizije kao dio redovnog pregleda okvira za upravljanje rizikom.

Osnovna svrha **Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima** (u daljem tekstu Strategija) je detaljnije definisanje smjernica o tipovima rizika koje je Banka spremna preuzeti i onih koji nisu prihvatljivi.

Strategija određuje način na koji Banka može preuzimati rizike tokom obavljanja svojih redovnih poslovnih aktivnosti. Kao takva, Strategija se ugrađuje u Strategiju poslovanja Banke. Glavni cilj Strategije preuzimanja rizika je određivanje orijentacija preuzimanja rizika ključnih sadržaja s ciljem ostvarivanja srednjoročnih strateških ciljeva Banke.

Glavni principi Strategije su:

- uzimanje u obzir ključnih pojmova i kriterija sklonosti riziku, sažetih u Risk apetitu,
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou,
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija,
- optimalno korištenje kapitala i njegova raspodjela među segmentima poslovanja / organizacionim jedinicama,
- vođenje odgovarajuće cjenovne politike prilagođene riziku,
- osiguranje cjelokupne usklađenosti s internim politikama/pravilima i važećim propisima.

ICAAP priručnikom se definiše interni proces adekvatnosti kapitala u Banci. Ovim procesom se identifikuju i procjenjuju rizici i vrši se ocjena, analiza i razmatranje kapitalnih zahtjeva po pitanju utvrđenih rizika. Dokumentom se vrši sveobuhvatno planiranje kapitala na nivou koji, pored održavanja minimalnog propisanog iznosa regulatornog kapitala, obezbjeđuje i održavanje kapitala potrebnog za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, odnosno postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje kapitala.

Proces identifikacije i procjene rizika se izvodi na godišnjem nivou. Ako se bilo kakve značajne promjene jave u profilu rizika ili strategiji Banke u toku godine, procjena rizika se revidira i razmatra.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.1. Uvod (nastavak)

ILAAP priručnikom se definiše proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti. Svrha ovog procesa je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizikom Banke i u njemu je opisan proces upravljanja likvidnošću na operativnom nivou.

ILAAP obuhvata dva glavna dijela koja se odnose na kvalitativne elemente i kvantitativne elemente procesa upravljanja likvidnošću.

Kvalitativni elementi procesa se odnose na upravljanje, strategije, procese, metodologije, mjere i ograničenja korištena u Banci za monitoring i upravljanje likvidnosnim rizikom. Kvalitativni dio se takođe odnosi i na Plan za finansiranje likvidnosti u nepredviđenim okolnostima kao i ulogu internog revizora.

Kvantitativni elementi obuhvataju uvid u interno definisana minimalna ograničenja, stres test, analizu jaza dospelosti, koeficijente likvidnosti i sredstva monitoringa korištena u Banci. Kvantitativni dio omogućava uvid u ugovorne neusklađenosti i nepoklapanja, bihevioralne varijable, te jaz koji se javlja prilikom finansiranja u normalnim i u stresnim okolnostima.

Organi Banke za upravljanje rizikom

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za donošenje poslovnih programa i politika u oblasti upravljanje rizicima kao i za uspostavljanje organizacione strukture Banke sposobne da efikasno upravlja svim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Odbor za reviziju i interna revizija

Odbor za reviziju i interna revizija su organizovani sa ciljem praćenja sveobuhvatnog procesa upravljanja rizicima u Banci, predlaganja mjera za otklanjanje nedostataka internih kontrolnih procesa kao i izvještavanje o sistemu upravljanja rizicima u Banci.

Interna revizija kontinuirano izvještava Upravu banke, periodično, minimalno kvartalno Odbor za reviziju i Nadzorni odbor kao i internu reviziju NLB d.d.

Interna revizija i Odbor za reviziju su nadležni za organizovanje i saradnju sa eksternom revizijom Banke.

Odbor za operativne rizike

Odbor za operativne rizike je odgovoran za upravljanje i nadzor upravljanja operativnim rizicima u Banci. Odbor je zadužen za razmatranje dokumenata iz oblasti upravljanja operativnim rizicima, implementaciju Politike upravljanja operativnim rizicima u Banci, kriterijume za formiranje mreže staratelja za operativne rizike, izvještaja o nastalim štetnim događajima, informacija o identifikaciji i ocjeni operativnih rizika, preporuka interne revizije iz domena operativnih rizika, obim potrebnog regulatornog kapitala za operativne rizike, informacija iz područja Plana kontinuiteta poslovanja.

Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom banke (ALCO)

ALCO odbor prati finansijska tržišta, analizira stanja, promjene i kretanja u bilansu Banke, donosi zaključke u cilju ostvarenja postavljenih planova i strukture bilansa Banke, a posebno prati i daje smjernice za poslovne rizike, posebno rizik likvidnosti, kreditne i tržišne rizike.

Sjednice ALCO odbora se održavaju po pravilu mjesečno.

Organizacija funkcije upravljanja rizicima

Rizicima, kao veoma značajnom aspektu poslovanja Banke, posvećuje se velika pažnja na svim upravljačkim i organizacionim nivoima Banke.

Kao važan element pristupa upravljanju rizicima, Banka koristi okvir "**tri linije odbrane**". U tom okviru, poslovna linija s jedne strane i upravljanje rizicima s druge strane, imaju punu odgovornost za preuzimanje i upravljanje rizicima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.1. Uvod (nastavak)

Poslovna linija ugovara rizične transakcije, tj. preuzima i ugovara poslove kojima izlaže Banku rizicima. Poslovna linija predstavlja prvu liniju odbrane, tj. odbija ili ne prihvata transakcije i poslove koji nisu u skladu sa poslovnim modelom i rizičnim profilom Banke.

Upravljanje rizicima se vrši u okviru Sektora za strateško upravljanje rizicima i Sektora za kreditne analize. Navedene organizacione jedinice su zadužene za predlaganje internih limita/ciljeva preuzimanja rizika i tolerancije rizika, na osnovu smjernica Agencije i NLB Grupe. Sektor za strateško upravljanje rizicima je određena kao kontrolna funkcija Banke u skladu sa Odlukom Agencije o sistemu unutrašnjih kontrola banke.

Interna revizija ima odgovornost za redovan i temeljan nadzor i kontrolu okvira i pravila za preuzimanje rizika, kao i sistema internih kontrola.

Sektor za strateško upravljanje rizicima

Kontrola i praćenje rizika u Banci se odvija u Sektoru za strateško upravljanje rizicima, koja je organizovana kao kontrolna funkcija. Banka je razdvojila funkcije kontrole i praćenja od funkcije upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima se odvija po poslovnim Sektorima, i to: poslovne mreže, Sektor za poslovanje sa srednjim i velikim preduzećima, Sektor za razvoj proizvoda, podršku prodaji i zastupanja u osiguranju, Sektor za upravljanje sredstvima, Sektor za platne sisteme i podršku poslovanju i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Sektor za strateško upravljanje rizicima, kao kontrolna funkcija Banke, zadužena je za integrisani poslovni proces koji uključuje sve procese za upravljanje rizicima, aktivnosti, metodologije i usvojene politike i podrazumijeva postavljanje parametara za sveobuhvatno upravljanje rizicima. Nadležnosti Sektora obuhvataju razvoj strategija, politika, procedura, metodologija i smjernica, te nadzor nad njihovom primjenom.

Sektor za kreditne analize

Sektor za kreditne analize je nadležan za dosljednu primjenu kreditne politike, procedura i metodologija, te koordinaciju aktivnosti u segmentu identifikacije, praćenja i implementacije aktivnosti za minimiziranje svih kreditnih rizika kojima Banka može biti izložena.

4.2. Politike upravljanja rizicima

Kreditni rizici

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik ne izmiri svoje ugovorene obaveze po odobrenim kreditima, drugim plasmanima, izvršenim ulaganjima i potencijalnim vanbilansnim obavezama. U cilju maksimiziranja stope prinosa, Banka upravlja kreditnim rizikom i održava ga u prihvatljivim okvirima. Upravljanje kreditnim rizikom odvija se kako na nivou cjelokupnog kreditnog portfelja tako i na nivou pojedinačnog kredita ili transakcije, imajući na umu međuzavisnost kreditnog i ostalih poslovnih rizika.

Banka je usvojila Politiku za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive, Politike, program i procedure za upravljanje problematičnim plasmanima i specijalnim kreditnim rizikom, Metodologiju za formiranje grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, Metodologiju za formiranje individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, metodologije bonitetnog razvrstavanja klijenata (Metodologija bonitetnog razvrstavanje pravnih lica – opšta metodologija, Metodologija bonitetnog razvrstavanja za specifične grupe klijenata, Metodologija bonitetnog razvrstavanja grupe povezanih lica, Metodologija portfeljskog razvrstavanja, Metodologija objektivnog razvrstavanja), Metodologiju sistema ranog upozorenja (EWS) i lista za praćenje (WL i ICL) u NLB Banci a.d. Banja Luka, Usmjerenja u kreditiranju nefinansijskih pravnih lica i Usmjerenja kreditiranja za fizička lica.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Banka klasifikuje komitente, odobrena finansijska sredstva i preuzete obaveze prema vanbilansnim stavkama u grupe po rizičnosti i procenjuje visinu gubitaka iz kreditnog rizika. Na osnovu procenjenog gubitka, obavlja obezvređenje sredstava na njihovu nadoknadivu vrijednost i formira rezervacije za vanbilansne stavke.

Banka upravlja kreditnim rizikom na dva nivoa:

- na nivou pojedinačnog klijenta / grupe klijenata i
- na nivou portfolija, kako bilansnih, tako i vanbilansnih izloženosti

Rizične bilansne stavke Banke obuhvataju sve dospjele i nedospjele kratkoročne i dugoročne kredite, investicije u hartije od vrijednosti i dugoročne investicije u kapital, potraživanja iz finansijskih zakupa, obračunate kamate, naknade i provizije, kao i potraživanja za plaćene garancije, avale i druge preuzete obaveze, uloge kod banaka i druge stavke, koje je moguće rasporediti na pojedinačnog dužnika i koje su mjerene po metodi amortizovane vrijednosti, nabavnoj vrijednosti ili po fer vrijednosti.

Rizične vanbilansne stavke Banke obuhvataju izdate finansijske garancije, avale, nepokrivene akreditive, kao i poslove sa sličnim rizikom, na osnovu kojih za Banku može nastati obaveza plaćanja.

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

U Banci se klijenti pravna lica klasifikuju u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije) a u skladu sa propisanim bonitetnim razredima: AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C, DF, D i E, dok se klijenti fizička lica klasifikuju u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije).

Sektor za kreditne analize jednom godišnje priprema prijedloge o bonitetnom razvrstavanju za svakog pojedinačnog komitenta ili grupu povezanih pravnih lica. Takođe priprema i mišljenje o plasmanima:

- za pravna lica pripreme zahtjeva za plasman, čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi nadležnosti odlučivanja filijala (iznad 70 hiljada KM, odnosno iznad 100 hiljada KM u zavisnosti od toga koja filijala je u pitanju),
- Za fizička lica kod pripreme zahtjeva za plasman čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi 30 hiljada KM.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija Bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana na bruto principu i umanjena za ispravku vrijednosti, odnosno neto principu:

	Maksimalna izloženost					
	Bruto izloženost 31.12.2021.	Neto izloženost 31.12.2021.	Kolaterali	Bruto izloženost 31.12.2020.	Neto izloženost 31.12.2020.	Kolaterali
Pozicije bilansa stanja izložene kreditnom riziku						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	315.060	314.800	-	239.875	239.693	-
Kredit i plasmani bankama	221.332	221.180	-	91.052	90.940	-
Kredit i plasmani komitentima	954.851	922.012	949.639	878.573	841.032	934.429
Kredit stanovništvu	491.742	482.634	487.045	429.991	420.424	433.145
- odobrena prekoračenja na računu	11.690	11.448	-	11.189	10.929	-
- stambeni krediti	259.796	255.669	416.347	223.582	219.678	358.414
- potrošački krediti	216.017	211.468	70.328	186.911	181.604	59.473
- ostali krediti	4.239	4.049	370	8.309	8.213	15.258
Kredit preduzećima	334.483	316.460	420.414	316.475	293.761	473.234
- krediti velikim preduzećima	184.067	176.166	185.271	73.705	70.977	199.247
- krediti malim i srednjim preduzećima	150.416	140.294	235.143	242.770	222.784	273.987
Kredit finansijskim institucijama	13.474	13.378	21.777	10.720	10.557	17.647
Kredit državi	115.152	109.540	20.403	121.387	116.290	10.403
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	2.250	1.380	1.459
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	313.525	313.525	-	339.126	339.126	-
Ostala aktiva	5.307	4.793	222	5.482	4.964	68
Ukupno bilansna izloženost	1.810.075	1.776.310	949.861	1.556.358	1.517.135	935.956
Pozicije vanbilansa izložene kreditnom riziku						
Plative garancije	5.762	5.567	1.416	12.771	12.532	2.733
Činidbene garancije	34.280	33.864	22.383	35.177	34.374	21.213
Odobreni neiskorišteni krediti	97.770	95.677	66.468	98.164	96.271	80.449
Ostali vanbilans	399	399	1.904	1.251	1.147	2.473
Ukupna vanbilansna izloženost	138.211	135.507	92.171	147.363	144.324	106.868
UKUPNO	1.948.286	1.911.817	1.042.032	1.703.721	1.661.459	1.042.824

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prikazuje izloženosti kreditnom riziku odvojeno po pojedinim vrstama finansijskih sredstava i uslovnih obaveza. Izloženosti navedene u tabeli prikazane su za bilansne stavke u bruto i neto knjigovodstvenoj vrijednosti, a za vanbilansne stavke u iznosu njihove nominalne vrijednosti umanjene za rezervisanja. U tabeli je takođe navedena ukupna vrijednost kolaterala koji služe za obezbjeđenje pojedinih plasmana po pozicijama bilansa stanja.

Analiza finansijskih sredstava banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za ispravku vrijednosti) prikazano je u sljedećoj tabeli, ne uključujući novčana sredstva i ostalu aktivu i uključujući ukupnu vanbilansnu izloženost:

	Bruto izloženost 31.12.2021.	Neto izloženost 31.12.2021.	Bruto izloženost 31.12.2020.	Neto izloženost 31.12.2020.
Poljoprivreda, lov, ribolov	22.619	21.504	34.274	29.680
Rudarstvo i industrija	96.075	90.549	47.005	43.815
Gradjevinarstvo	55.452	53.936	59.964	58.554
Trgovina	132.327	128.176	155.842	148.100
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	101.808	94.532	128.214	120.897
Transport, PTT, komunikacije	27.992	27.000	2.406	2.208
Finansije	235.364	235.114	102.267	101.989
Administracija, druge javne usluge	430.802	425.031	466.047	460.698
Stanovništvo	519.932	510.839	456.735	446.891
Ostalo	5.795	5.789	5.852	4.213
Ukupno	1.628.165	1.592.469	1.458.606	1.417.045

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

U tabeli je sadržana sektorska struktura bilansnih pozicija krediti bankama i komitentima po amortizovanom trošku, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat kao i vanbilansne pozicije.

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu kreditnu izloženost na bruto principu po geografskim područjima bez uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja. U tabelu nisu uključena novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke i ostala aktiva.

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska/BiH	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija osim Slovenije	Ostali	Ukupno
31. decembar 2021.							
Kreditni plasirani bankama	175	4.332	154	92.808	123.863	-	221.332
Kreditni plasirani komitentima							
<i>Kreditni državni</i>	115.152	-	-	-	-	-	115.152
<i>Kreditni finansijskim organizacijama</i>	13.474	-	-	-	-	-	13.474
<i>Kreditni preduzećima</i>	329.088	-	5.395	-	-	-	334.483
<i>Kreditni stanovništvu</i>	491.743	-	-	-	-	-	491.743
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	184.678	-	-	-	120.483	8.609	313.770
UKUPNO	1.134.310	4.332	5.549	92.808	244.346	8.609	1.489.954
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	40.042	-	-	-	-	-	40.042
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	97.770	-	-	-	-	-	97.770
Ostali vanbilans	399	-	-	-	-	-	399
UKUPNO	138.211	-	-	-	-	-	138.211
Ukupna maksimalna izloženost	1.272.521	4.332	5.549	92.808	244.346	8.609	1.628.165

Prema geografskoj koncentraciji Banka je plasirala preko 80% kredita na području Bosne i Hercegovine, gotovo u cjelini na području Republike Srpske i Brčko Distrikta. Stanje kredita plasiranih na području Federacije Bosne i Hercegovine iznosi KM 4.190 hiljada i odnosi se na zajedničke plasmane sa NLB Bankom Sarajevo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska/FBiH	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija osim Slovenije	Ostali	Ukupno
31. decembar 2020.							
Kreditni plasirani bankama	5.087	240	5.044	4.531	71.877	4.273	91.052
Kreditni plasirani komitentima							
<i>Kreditni državni</i>	121.387	-	-	-	-	-	121.387
<i>Kreditni finansijskim organizacijama</i>	10.720	-	-	-	-	-	10.720
<i>Kreditni preduzećima</i>	310.624	-	5.851	-	-	-	316.475
<i>Kreditni stanovništvu</i>	429.991	-	-	-	-	-	429.991
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2.250	-	-	-	-	-	2.250
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	180.995	-	-	142.581	10.937	4.855	339.368
UKUPNO	1.061.054	240	10.895	147.112	82.814	9.128	1.311.243
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	47.948	-	-	-	-	-	47.948
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	98.164	-	-	-	-	-	98.164
Ostali vanbilans	1.251	-	-	-	-	-	1.251
UKUPNO	147.363	-	-	-	-	-	147.363
Ukupna maksimalna izloženost	1.208.417	240	10.895	147.112	82.814	9.128	1.458.606

Kvalitet plasmana po bonitetima

Sljedeće tabele pokazuju strukturu finansijske imovine po bonitetima i Nivoima kreditnog rizika na 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine:

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kreditni komitentima) na 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
A	533.074	2.680	-	-	535.754
B	322.324	44.503	-	-	366.827
C	691	33.192	-	-	33.883
D	-	-	11.247	-	11.247
E	-	-	7.081	59	7.140
Ukupno	856.089	80.375	18.328	59	954.851
A	(1.174)	(141)	-	-	(1.315)
B	(12.069)	(3.662)	-	-	(15.731)
C	(9)	(4.547)	-	-	(4.556)
D	-	-	(4.954)	-	(4.954)
E	-	-	(6.224)	(59)	(6.283)
Ispravke vrijednosti Neto	(13.252)	(8.350)	(11.178)	(59)	(32.839)
	842.837	72.025	7.150	-	922.012

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kreditni komitentima) na 31. decembra 2020. godine

Bonitet	Nivo kreditnog rizika			POCI	Ukupno
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3		
A	457.298	1.940	-	-	459.238
B	328.895	31.407	-	-	360.302
C	490	34.676	-	-	35.166
D	-	-	17.131	-	17.131
E	-	-	6.731	5	6.736
Ukupno	786.683	68.023	23.862	5	878.573
A	(2.801)	(98)	-	-	(2.899)
B	(10.906)	(1.956)	-	-	(12.862)
C	(32)	(6.274)	-	-	(6.306)
D	-	-	(9.318)	-	(9.318)
E	-	-	(6.151)	(5)	(6.156)
Ispravke vrijednosti	(13.739)	(8.328)	(15.469)	(5)	(37.541)
Neto	772.944	59.695	8.393	-	841.032

Kreditna klasifikacija klijenata Banke zasniva se na interno razvijenoj metodologiji, na osnovu internih statističkih analiza i dobre bankarske prakse.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po fazama

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti (Nap. 13)	Naplata (Nap. 13)	Promjena nivoa rizika (Nap. 13)	Promjena parametara i boniteta (Nap. 13)	Otpis i naplata iz računovod stvenog otpisa	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021.
Faza 1								
Novčana sredstva i sredstva kod								
CBBiH	182	-	-	-	78	-	-	260
Kreditni bankama	112	-	(5)	5	40	-	-	152
Kreditni komitentima	13.739	8.018	(2.072)	(1.570)	(3.656)	(9)	24	14.474
Ostala aktiva	11	11	(13)	4	99	(29)	(13)	70
Faza 2								
Novčana sredstva i sredstva kod								
CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	8.328	769	(1.046)	2.855	(2.728)	(452)	445	8.171
Ostala aktiva	9	7	(9)	(11)	18	(5)	-	9
Faza 3								
Novčana sredstva i sredstva kod								
CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	15.474	28	(3.318)	1.476	(1.590)	(1.408)	(468)	10.194
Ostala aktiva	498	12	(22)	6	(10)	(61)	12	435
UKUPNO								
Novčana sredstva i sredstva kod								
CBBiH	182	-	-	-	78	-	-	260
Kreditni bankama	112	-	(5)	5	40	-	-	152
Kreditni komitentima	37.541	8.815	(6.436)	2.761	(7.974)	(1.869)	1	32.839
Ostala aktiva	518	30	(44)	(1)	63	(7)	(1)	514
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH								

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po fazama (nastavak)

	Stanje 31.12.2019.	Efekat prve primjene Odluke ABRS	Računovo dstveni otpis	Početno stanje 01.01.2020.	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena nivoa rizika	Promjena parametara	Otpis	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2020.
Faza 1											
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	239		239	-	-	2	(59)	-	-	182
Kredit bankama	29	67		96	176	(176)	-	16	-	-	112
Kredit komitentima	12.210	594		12.804	6.134	(1.229)	(1.027)	(3.344)	-	401	13.739
Ostala aktiva	75	-		75	23	(24)	(5)	7	(47)	(18)	11
Faza 2											
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit bankama	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit komitentima	5.577	451		6.028	688	(927)	4.983	791	-	(3.235)	8.328
Ostala aktiva	14	-		14	10	(47)	-	44	(8)	(4)	9
Faza 3											
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit bankama	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit komitentima	23.992	149	(13.224)	10.917	4.119	(4.611)	2.692	(246)	(231)	2.834	15.474
Ostala aktiva	670	57	(234)	493	11	(19)	6	21	(36)	22	498
UKUPNO											
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	239		239	-	-	2	(59)	-	-	182
Kredit bankama	29	67		96	176	(176)	-	16	-	-	112
Kredit komitentima	41.779	1.194	(13.224)	29.749	10.941	(6.767)	6.648	(2.799)	(231)	-	37.541
Ostala aktiva	759	57	(234)	582	44	(90)	1	72	(91)	-	518

Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	129.567	-	-	129.567
B	183.595	363	-	183.958
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ukupno	313.162	363	-	313.525
A	(130)	-	-	(130)
B	(1.540)	(137)	-	(1.677)
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ispravke vrijednosti	(1.670)	(137)	-	(1.807)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na 31. decembra 2020. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	158.294	-	-	158.294
B	180.382	450	-	180.832
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ukupno	338.676	450	-	339.126
A	(164)	-	-	(164)
B	(1.926)	(55)	-	(1.981)
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ispravke vrijednosti	(2.090)	(55)	-	(2.145)

Kretanje ispravki vrijednosti dužničkih finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena parametara	Promjena faze	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021
Faza 1	2.090	1.680	(596)	(1.504)	-	-	1.670
Faza 2	55	-	-	82	-	-	137
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2.145	1.680	(596)	(1.422)	-	-	1.807

	Stanje 31.12.2019.	Efekat prve primjene Odluke ABRS	Početno stanje 01.01.2020	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena parametara	Promjena faze	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2020
Faza 1	1.707	101	1.808	1.159	(238)	(639)	-	-	2.090
Faza 2	84	-	84	-	-	(29)	-	-	55
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	1.791	101	1.892	1.159	(238)	(668)	-	-	2.145

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	55.896	70	-	55.966
B	75.669	5.097	-	80.766
C	-	1.346	-	1.346
D	-	-	133	133
E	-	-	-	-
Ukupno	131.565	6.513	133	138.211
A	(355)	(3)	-	(358)
B	(1.935)	(264)	-	(2.199)
C	(1)	(87)	-	(88)
D	-	-	(59)	(59)
E	-	-	-	-
Rezervisanja	(2.291)	(354)	(59)	(2.704)
Neto	129.274	6.159	74	135.507

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na 31. decembra 2020. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	57.903	22	-	57.925
B	83.945	4.134	-	88.079
C	-	1.020	-	1.020
D	-	-	339	339
E	-	-	-	-
Ukupno	141.848	5.176	339	147.363
A	(380)	(1)	-	(381)
B	(2.033)	(208)	-	(2.241)
C	(1)	(117)	-	(118)
D	-	-	(299)	(299)
E	-	-	-	-
Rezervisanja	(2.414)	(326)	(299)	(3.039)
Neto	139.434	4.850	40	144.324

Kretanje rezervisanja za vanbilansne pozicije po fazama

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti	Smanjenje izloženosti	Promjena faze	Promjena parametara	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021.
Faza 1	2.414	4.286	(498)	(115)	(3.813)	15	2.289
Faza 2	326	258	(309)	(55)	149	(14)	355
Faza 3	298	8	(362)	(16)	133	(1)	60
Ukupno	3.038	4.552	(1.169)	(186)	(3.531)	-	2.704

	Stanje 31.12.2019.	Efekat prelaska	Početno stanje 01.01.2020.	Povećanje izloženosti	Smanjenje izloženosti	Promjena faze	Promjena parametara	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2020.
Faza 1	2.251	398	2.649	3.995	(1.091)	(56)	(3.135)	53	2.415
Faza 2	154	279	433	152	(509)	(150)	462	(62)	326
Faza 3	55	1	56	1	(57)	251	39	9	299
Ukupno	2.460	678	3.138	4.148	(1.657)	45	(2.634)	-	3.040

Politika kreditne zaštite

Banka prihvata kolaterale s ciljem poboljšanja upravljanja kreditnim rizikom i ekonomskog trošenja kapitala. Kolateral se može sastojati od založenih depozita, državnih garancija, bankarskih garancija, dužničkih hartija od vrijednosti centralnih vlada i centralnih banaka, bankarskih dužničkih hartija od vrijednosti i hipoteka na nepokretnostima.

Kreditu preduzećima i samostalnim preduzetnicima mogu biti osigurani i drugim vidovima kolaterala (npr. založno pravo na pokretnoj imovini, zaloga učešća u kapitalu, kolateral po založenim / dodjeljenim potraživanjima, itd.)

Upravljanje kolateralom

Krovni dokument koji uređuje područje upravljanja kolateralima jeste Politika obezbjeđenja plasmana u NLB banci a.d. Banja Luka. Dodatno, područje procjene i praćenja vrijednosti i uspostavljanje kolaterala propisano je Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine u NLB Banci a.d. Banja Luka i Priručnikom za obezbjeđenje plasmana u NLB Banci a.d. Banja Luka. Svrha navedenih dokumenata je da propišu vrste kolaterala koje Banka prihvata, osnovne standarde vrednovanja i praćenja vrijednosti kolaterala, izvještavanje, a sve sa ciljem minimiziranja kreditnog rizika.

Banka vrijednost prihvaćenog kolaterala bazira na tržišnoj vrijednosti instrumenata obezbjeđenja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Tržišnu vrijednost pokretne i nepokretne imovine koja se uzima kao kolateral Banka pribavlja iz procjena ovlaštenih procjenitelja ili iz kupoprodajnih ugovora ne starijih od godinu dana za kupovinu nekretnina u izgradnji (po završetku gradnje pribavlja se procjena ovlaštenog procjenitelja). Tržišna vrijednost finansijskih instrumenata dobija se sa tržišta finansijskih instrumenata ili na osnovu interne metodologije za procjenu vrijednosti finansijskih instrumenata.

Banka je uspostavila listu ovlaštenih procjenitelja koji mogu vršiti procjenu imovine u svrhu kolateralizovanog kreditiranja. Sve procjene vrijednosti kolaterala moraju biti izrađene u skladu sa Međunarodnim standardima vrednovanja. Pored toga, Banka zapošljava interne procjenitelje zadužene za provjeru procjena izrađenih od strane ovlaštenih eksternih procjenitelja.

Prilikom pribavljanja kolaterala, Banka slijedi interno propisane smjernice u pogledu potrebne visine vrijednosti obezbjeđenja, težeći da vrijednost kolaterala bude viša od izloženosti prema klijentu (a u zavisnosti od kvaliteta klijenta, roka dospijeca plasmana, itd.), sa ciljem minimiziranja negativnih posljedica mogućih negativnih kretanja tržišnih cijena založenog kolaterala.

Pri uspostavljanju zaloga, Banka teži da njeno potraživanje bude obezbijeđeno zalogom prvog reda prioriteta. Izuzetno, u slučaju dovoljno visoke vrijednost nekretnine, može se prihvatiti zalog narednog reda.

Vrijednost kolaterala prati se u toku perioda otplate plasmana, definisanom periodikom i na način propisanim internim pravilima.

Banka prihvata različite oblike materijalnih i ličnih instrumenata obezbjeđenja plasmana. Kolateral u materijalnom obliku omogućava Banci da u slučaju da zajmoprimac ne vrati zajam na ugovoreni način zadrži ili proda založeni imovinu i na taj način naplati potraživanje ili smanji izloženost prema klijentu.

Lični ili nematereijalni instrumenti obezbjeđenja su način za smanjenje kreditnog rizika tako što treća strana prihvata da vrati dug ukoliko to ne učini glavni dužnik.

a) Kolaterali za obezbjeđenje finansijskih sredstava koja su umanjena po osnovu kreditnog rizika (MSFI 9)

Sljedeća tabela prikazuje iznose kolaterala za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku koja je u fazi 3:

31. decembar 2021.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
Kredit i plasmani bankama	-	-	-	-	-
Kredit i plasmani komitentima					
Kredit stanovništvu	2.135	10.845	48	151	194
- odobrena prekoračenja na račun	-	-	-	-	8
- stambeni krediti	1.283	4.703	48	151	2
- potrošački krediti	852	6.142	-	-	184
- ostali krediti	-	-	-	-	-
Kredit preduzećima	3.584	21.754	250	845	903
- krediti velikim preduzećima	-	-	-	-	900
- krediti malim i srednjim preduzećima	3.584	21.754	250	845	3
Kredit finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kredit državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	5	193	2	10	29
	5.724	32.792	300	1.006	1.126

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

a) Kolaterali za obezbjeđenje finansijskih sredstava koja su umanjena po osnovu kreditnog rizika (MSFI 9) (nastavak)

31. decembar 2020.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja
	Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Kredit i plasmani bankama	-	-	-	-	-
Kredit i plasmani komitentima					
Kredit stanovništvu	1,953	13,345	27	98	84
- odobrena prekoračenja na računu	-	-	-	-	8
- stambeni krediti	1.110	5.973	12	41	1
- potrošački krediti	802	6.295	14	56	57
- ostali krediti	41	1.077	1	1	18
Kredit preduzećima					900
- krediti velikim preduzećima	-	-	-	-	-
- krediti malim i srednjim preduzećima	5.320	41.414	81	909	4
Kredit finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kredit državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	2	55	3	10	19
	7.275	54.814	111	1.017	1.007

Sljedeća tabela prikazuje iznose kolaterala za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na kraju 2020. godine, dok na 31. decembar 2021. godine banka nema imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka je u toku 2021. godine naplatila ovu izloženost i priznala realizovane prihode od kamata u iznosu od KM 203 hiljada i neto dobitke od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u iznosu od KM 870 hiljada

31. decembar 2020.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja
	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha				
Kredit po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.376	1.459	-	-	4

Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može ostvariti (realizovati) od strane zakonskih vlasnika sredstava. Rukovodstvo smatra da su krediti pokriveni kolateralom obezvredeni s obzirom na to da iskustvo pokazuje da se značajan dio kolaterala ne može izvršiti uslijed administrativnih i zakonskih ograničenja. Rezervisanje po osnovu umanjenja vrijednosti odražava vjerovatnoću da rukovodstvo neće biti u mogućnosti da izvrši svoja prava i povрати kolaterale u slučaju nenaplate kredita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Problematicni plasmani

Upravljanje problematicnim plasmanima se vrši zavisno od vrste problematicnog plasmana u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom i Sektoru poslovanja sa stanovništvom.

U nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom su :

- problematicni plasmani pravnih lica i preduzetnika D i E boniteta i to:
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica D boniteta čija je izloženost preko 1.000 EUR ,
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica E boniteta bez obzira na izloženost i
- problematicni plasmani fizičkih lica E i D boniteta, čija je izloženost preko 50 hiljada KM.

Problematicni plasmani fizičkih lica - utuženi krediti E boniteta ispod 50 hiljada KM, knjigovodstveno se vode u Sektoru za poslovanje sa stanovništvom, odnosno filijalama Banke, pri čemu je za postupak naplate, pored filijale zadužen i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Reprogrami i restrukturiranja

Ponovo ugovoreni plasman predstavlja plasman koji je reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi banka dužniku omogućila lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Restrukturirani problematicni plasmani su plasmani kada Banka dužniku koji ima finansijske teškoće odobri jednu ili više olakšica ili ustupaka. Pod olakšicama i ustupcima se smatraju:

- a) uzimanje druge aktive, odnosno imovine korisnika kao potpunu ili djelimičnu naplatu potraživanja Banke;
- b) produžavanje rokova otplate za glavnice potraživanja i/ili kamatu;
- c) smanjenje kamatne stope na potraživanje;
- d) smanjenje iznosa duga, dospjele glavnice i/ili kamate; i
- e) drugi slični ustupci dužniku.

U sljedećim tabelama prikazana je ukupna izloženost reprogramiranih i restrukturiranih kredita komitentima, ispravke vrijednosti i fer usklađivanja kao i iznos kolaterala za svaku vrstu kredita na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine kao i izloženost prema periodu restrukturiranja.

Restrukturirani i reprogramirani

31.12.2021.	Ukupna izloženost			Ispravke vrijednosti i usklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali
	Ukupno	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	
Kreditni po amortizovanom trošku i fer vrijednosti	13.400	3.138	10.262	(555)	(5.816)	11.809
Kreditni državi	518	-	518	-	(518)	-
Kreditni preduzećima	12.018	2.851	9.167	(538)	(4.941)	11.169
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	<i>5.414</i>	<i>-</i>	<i>5.414</i>	<i>-</i>	<i>(1.642)</i>	<i>5.414</i>
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	<i>6.604</i>	<i>2.851</i>	<i>3.753</i>	<i>(538)</i>	<i>(3.299)</i>	<i>5.755</i>
Kreditni stanovništvu	864	287	577	(16)	(357)	640
Stambeni kreditni	805	277	528	(16)	(342)	640
Potrošački kreditni	58	10	49	-	(15)	-
Ukupna izloženost	13.400	3.138	10.262	(554)	(5.816)	11.809

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

31.12.2020.	Ukupna izloženost			Ispravke vrijednosti i usklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali
	Ukupno	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	
Kreditni po amortizovanom trošku i fer vrijednosti	18.291	1.319	16.972	(252)	(11.309)	14.187
Kreditni državi	572	-	572	-	(572)	-
Kreditni preduzećima	16.730	1.004	15.725	(236)	(10.306)	13.514
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	8.467	-	8.467	-	(2.874)	6.170
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	8.262	1.004	7.258	(236)	(7.432)	7.344
Kreditni stanovništvu	990	315	675	(16)	(432)	673
Stambeni kreditni	982	315	667	(16)	(424)	673
Potrošački kreditni	8	-	8	-	(8)	-
Ukupna izloženost	18.292	1.319	16.972	(252)	(11.310)	14.187

Izloženost prema periodu restrukturiranja

31.12.2021.	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvrđenih	-	-	-	3.138
Izloženost obezvrđenih	-	-	-	10.262
Ukupna izloženost	-	-	-	13.400

31.12.2020.	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvrđenih	-	-	-	1.319
Izloženost obezvrđenih	-	-	-	16.972
Ukupna izloženost	-	-	-	18.291

Naplata potraživanja u kašnjenju i obezvrđenih potraživanja

Banka može da vrši naplatu svojih potraživanja i putem preuzimanja sredstava obezbjeđenja. Ova sredstva se uglavnom ne koriste u poslovne svrhe nego se prodaju i na taj način Banka namiruje dio ili ukupan iznos svojih potraživanja.

Stanje stečene materijalne aktive na dan 31. decembra 2021. godine iznosi KM 0 (2020: KM 27 hiljada).

U toku 2021. godine Banka je stekla materijalnu aktivu u vrijednosti po rešenju suda od KM 2.550 hiljada (2020. godine: KM 11 hiljada).

	31.12.2021.	31.12.2020.
Stanje na dan 01. Januara	27	173
Sticanje novih	-	-
Prenos	(27)	(146)
Smanjenje vrijednosti	-	-
Stanje na dan 31. Decembra	-	27

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Primjena Odluke o privremenim i posebnim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o privremenim i posebnim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 utvrđene su mjere sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica i očuvanja stabilnosti bankarskog sektora Republike Srpske.

Mjere se odnose na:

- 1) odobravanje olakšica klijentima banke koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim efektima pandemije,
- 2) posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu,
- 3) preventivne mjere sa ciljem očuvanja kapitala banaka.

U skladu sa navedenom Odlukom, kao i pratećim izmjenama, Banka je tokom godine klijentima odobravala određene olakšice u vidu posebnih mjera pri čemu se posebna mjera moratorijum mogla odobriti sa rokom trajanja najduže do 30.06.2021. godine, dok je za mjere grejs period te produženje roka dospijeca kredita sa jednokratnim dospijecem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima omogućemo odobravanje najduže do 31.03.2022. godine.

Banka je od početka pandemije izvršila usklađivanje u domenu upravljanja rizicima kako bi pružila što adekvatniji odgovor na novonastalu situaciju i ublažila potencijalne posljedice na način da:

- nije odobravala posebne mjere za klijente za koje nisu nastale promjene u njihovoj platežnoj sposobnosti.
- nije odobravala posebne mjere klijentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, odnosno odobravala je posebne mjere samo klijentima čije su izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na osnovu uslova prema kojima je smatrala izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci.
- za svakog pojedinačnog klijenta definisala je primjeren modalitet koji sadrži posebne mjere a koji će pomoći klijentima da u narednom periodu uspostave održiv model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema banci. Jedan modalitet može da sadrži kombinaciju više posebnih mjera.

Banka je, u skladu sa epidemiološkom situacijom, organizovala monitoring klijenata koji se već nalaze u portfoliju sa ciljem detaljne analize njegovog poslovanja i uticaj pandemije „COVID-19“ sa naglaskom na proširenje saradnje sa klijentima gdje je procjena budućeg poslovanja klijenta pozitivna. S obzirom da je Banka i prije pandemije imala striktno politike u smislu preuzimanja rizika kroz plasmane fizičkim i pravnim licima i u novonastalim uslovima je nastavljeno kreditiranje shodno uobičajenim pravilima.

Banka je u toku 2021. godine vršila kalibraciju i usklađivanje risk parametara a kao odgovor na izmjenjene uslove nastale kao rezultat pandemije.

Na dan 31.12.2021. godine Banka u svom portfoliju još uvijek ima određene izloženosti koje imaju aktivne posebne mjere, ali je najveći dio mjera istekao. Učešće aktivnih mjera u ukupnom portfoliju iznosi 1.31%, dok učešće isteklih posebnih mjera iznosi 7.83%.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje izloženosti po djelatnostima i nivoe kreditnog rizika na dan odobrenja posebne mjere i na dan 31.12.2021. godine kao i iznose ECL:

	Nivo kreditnog rizika 1 na dan odobrenja posebne mjere					Nivo kreditnog rizika 2 na dan odobrenja posebne mjere					Nivo kreditnog rizika 3 na dan odobrenja posebne mjere				
	Bruto iznos kredita	Nivo kreditnog rizika na 31. decembar 2021.			Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Nivo kreditnog rizika na 31. decembar 2021.			Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Nivo kreditnog rizika na 31. decembar 2021.			Iznos ECL
		1	2	3			1	2	3			1	2	3	
Prerađivačka industrija	8.509	7.385	924	200	392	4.932	-	2.357	2.575	2.643	-	-	-	-	-
Javni sektor	19.907	19.907	-	-	1.378	511	-	511	-	142	-	-	-	-	-
Ostali	15.997	8.944	7.025	28	742	18.677	439	18.198	40	1.290	5.583	-	-	5.583	1.754
Kreditni pravna lica	44.413	36.236	7.949	228	2.512	24.120	439	21.066	2.615	4.075	5.583	-	-	5.583	1.754
Opšta potrošnja	3.767	2.404	719	644	385	575	53	390	132	195	99	-	-	99	47
Stambeni krediti	6.353	4.960	1.053	340	247	1.139	183	399	557	322	147	-	-	147	60
Preduzetnici	859	502	357	-	31	228	72	16	140	73	16	-	-	16	2
Kreditni stanovništva	10.979	7.866	2.129	984	663	1.942	308	805	829	590	262	-	-	262	109

Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka gubitka, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze, odnosno kada je Banka zbog nemogućnosti obezbjeđivanja dovoljnih sredstava za izmirenje obaveza na dan dospijeca primorana da obezbjedi potrebna sredstva uz mnogo više troškova od uobičajenih.

Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva (rizik strukturne likvidnosti), odnosno nemogućnosti prodaje/konvertovanja finansijskih instrumenata/aktive u novčani oblik, u prihvatljivom roku i po adekvatnoj cijeni (rizik likvidnosti finansijskih instrumenata). Banka na dnevnoj osnovi mora da, bez ograničenja, obezbjedi dostupnost novčanih sredstava po osnovu tekućih računa i dospjelih depozita klijenata kao i povlačenja kredita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Banka svakodnevno analizira stanje u okruženju kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike. Posebno se prate privredna dešavanja i mjere koje provode državne institucije na eliminaciji uticaja krize u svim sferama života. Osnovni rizici u poslovanju Banke u 2021. godini, odnose se na likvidnosne i kreditne rizike, kao i rizik kamatne stope. Zbog činjenice da preko 80% izvora sredstava Banke (depoziti i uzeti krediti) predstavljaju domaći izvori, depoziti nebankarskog sektora, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza Banke, planira manje predvidive buduće i vanbilansne obaveze Banke, održava optimalno stanje rezervi likvidnosti.

Banka takođe sprovodi stres testove likvidnosti. Scenariji stres testova podrazumijevaju pogoršanje makroekonomskih pokazatelja, kao i pogoršanje pokazatelja poslovanja Banke koji mogu dovesti do velikih odliva izvora sredstava usljed povlačenja od strane deponenata. Testovi su pokazali da Banka ima dovoljno likvidnih rezervi da izdrži snažni stresni scenarij odliva sredstava u trajanju od tri mjeseca, što predstavlja dovoljan period da Banka pribavi alternativne izvore likvidnosti.

Putem dnevnog praćenja likvidnosti evidentiraju se i analiziraju najveći odlivi po valutama po danu i tako dobijeni iznosi se dodatno testiraju na stres kako bi Banka obezbijedila dovoljno likvidnih sredstava za dnevne potrebe u cilju izbjegavanja dnevnog likvidnosnog rizika.

Banka izbjegava situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih, oslanja se na stabilne izvore, ugovorene rokove dospijeca i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospijecu, vrsti, broju komitenata i tržištu.

Prema podacima od kraja 2021. godine, Banka je veoma likvidna. Likvidnost se obezbeđuje preko velikog iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, plasmana sredstava kod domaćih i ino banaka, i portfolija visokolikvidnih i lako utrživih hartija od vrijednosti (HOV). Portfolio HOV se sastoji od uglavnom dužničkih instrumenata i to obveznica i trezorskih zapisa Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije.

Banka prati pokazatelje strukturne likvidnosti koji uključuju i pokazatelje LCR i NSFR.

Banka ne ograničava raspoloživost novčanih sredstava da bi uredno servisirala finansijske potrebe svojih klijenata. Rukovodstvo Banke smatra da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Obezbeđenje usaglašenosti, odnosno kontrolisane neusaglašenosti ročne strukture aktive i pasive Banke je od fundamentalnog značaja za rukovodstvo Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Za banke nije uobičajeno da postoji potpuna ročna usklađenost, budući da neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

U skladu sa Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti, propisani su način, dinamika i odgovornosti mjerenja rizika likvidnosti, određivanje limita, kao i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti u cilju njegovog smanjenja na najmanju moguću mjeru.

Jedan od ključnih prioriteta Banke je da osigura da se sve dospjele obaveze izmiruju na vrijeme i da u isto vrijeme u potpunosti ispunjava regulativu koju propisuju Centralna banka BiH i Agencija za bankarstvo Republike Srpske. S tim u vezi Banka je obezbjedila adekvatan sistem za praćenje i planiranje likvidnosti koji omogućava efikasno upravljanje imovinom i obavezama sa gledišta novčanih tokova, finansijskih efekata i koncentracije, a s ciljem usklađivanja novčanih priliva i odliva. Planiranje likvidnosti podrazumijeva procjenu budućih potreba za likvidnim sredstvima imajući u vidu moguće promjene u ekonomskim, političkim i zakonskim uslovima poslovanja. Takvo planiranje podrazumijeva izradu različitih strategija upravljanja imovinom i obavezama kako bi se osigurale potrebe Banke za novčanim prilivima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Banka je pored Politike i procedura za upravljanje rizikom likvidnosti izradila i Plan za vanredne (neočekivane) situacije i udare koji mogu ugroziti likvidnost Banke.

Plan za vanredne situacije sadrži tačnost i pravovremenost protoka informacija vezanih za likvidnost i upravljanje likvidnosti u Banci, jasno definisanje i razdvajanje ovlašćenja i odgovornosti vezanih za upravljanje likvidnosti Banke u uslovima vanredne situacije, mogućnost opcija za promjenu ponašanja stavki aktive i stavki obaveza, način i vrste komunikacije sa vlasnicima Banke, najvažnijim povjericima, poslovnim partnerima, drugim klijentima i javnošću u slučaju vanrednih okolnosti, specifikacija finansijskih izvora koji mogu i koji će biti dostupni u hitnim slučajevima sa utvrđivanjem stepena pouzdanosti, mogući scenariji vanrednih situacija sa konkretnim odgovorima na pitanje »šta ako« koja će opisati akciju Banke na situaciju tih mogućih scenarija vanrednih situacija (testiranje simuliranih mogućih stresnih scenarija) i druge elemente za koje Banka procijeni da su adekvatni njenom profilu poslovanja i rizika likvidnosti.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je u potpunosti ispoštovala zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost, kao i standarde i usmjerenja za upravljanje rizikom likvidnosti definisane za potrebe konsolidacije NLB Grupe. Obavezna rezerva je održavana prema propisima utvrđenim od strane Centralne banke BiH.

Naredna tabela prikazuje sredstva i obaveze prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospijeca. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza i uključuje novčane tokove glavnice i kamate, uključujući i buduću kamatu.

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2021.					
FINANSIJSKA AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	314.800	-	-	-	314.800
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	331.875	-	-	-	331.875
Kreditni plasirani bankama	-	221.299	-	-	221.299
Kreditni plasirani komitentima	57.944	72.345	201.095	683.911	1.015.295
Ukupna finansijska aktiva	704.619	293.644	201.095	683.911	1.883.269
FINANSIJSKA PASIVA					
Depoziti	1.225.915	43.956	123.218	99.745	1.492.833
Obaveze po kreditima	1.189	2.188	9.743	102.670	115.790
Subordinisane obaveze	-	-	-	11.165	11.165
Ukupna finansijska pasiva	1.227.104	46.143	132.961	213.580	1.619.788
Ročna usklađenost na dan 31. decembar 2021. godine	(522.485)	247.500	68.134	470.331	263.480
Na dan 31. decembar 2020. godine					
Ukupna aktiva	649.742	160.691	190.160	645.055	1.645.649
Ukupna pasiva	992.873	27.692	140.541	202.286	1.363.392
Ročna usklađenost na dan 31. decembar 2020. godine	(343.131)	132.999	49.619	442.770	282.257

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati, usled promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi. Tržišni rizik se sastoji od rizika promjene kamatnih stopa i rizika promjene deviznih kurseva.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinačnih finansijskih instrumenata.

Banka je izradila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike za upravljanje kamatnim rizikom Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava ALCO odbor i Nadzorni odbor.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu i fiksnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).
- Izrađuje simulacije kretanja pokazatelja ekonomske vrijednosti kapitala (EVE) u slučaju značajnih transakcija prije njihovog izvođenja

U upravljanju kamatnim rizikom Banka sprovodi stres testove koji simuliraju promjenu kamatnih stopa, njihov uticaj na kamatno osjetljive pozicije Banke i uticaj na neto kamatni prihod (NII) i zahtjev za dodatnim kapitalom Banke.

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti na neto principu, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2021.godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Na dan 31. decembar 2021.	Do mjesec dana	Od 1 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Nekama tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	262.502	-	-	-	52.298	314.800
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	5.347	72.863	48.529	184.362	2.670	313.770
Kreditni plasirani bankama	188.585	-	-	-	32.595	221.180
Kreditni plasirani komitentima	57.515	183.798	156.967	520.071	3.661	922.012
Ukupna finansijska aktiva	513.949	256.661	205.496	704.433	91.224	1.771.762
FINANSIJSKA PASIVA						
Depoziti	1.220.580	82.690	81.049	99.222	5.240	1.488.781
Obaveze po kreditima	1.060	8.356	5.268	95.140	-	109.824
Subordinisane obaveze	-	-	-	7.823	199	8.022
Ukupna finansijska pasiva	1.221.640	91.046	86.317	202.185	5.439	1.606.627
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2021.	(707.691)	165.615	119.179	502.247	85.785	165.135
Na dan 31. decembra 2020.						
Ukupna aktiva	312.054	352.119	161.169	587.981	99.090	1.512.413
Ukupna pasiva	987.385	68.338	96.681	188.621	5.258	1.346.283
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2020.	(675.331)	283.781	64.488	399.360	93.832	166.130

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na bilans uspjeha.

U sledećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na profit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromjenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2021.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+100 bp	1.486	-100 bp	(1.486)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2020.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+ 100 bp	1.495	- 100 bp	(1.495)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke.

Devizni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu deviznu poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene KM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Banka upravlja deviznim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama deviznog kursa.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom, Banka je izradila Program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom kojom su definisani: pojmovi vezani za devizni rizik, ciljevi i principi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti, opis deviznih aktivnosti, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenja za obavljanje deviznih aktivnosti, procedure za upravljanje i kontrolu deviznih aktivnosti i deviznog rizika i izvještavanje.

Odlukom Agencije za bankarstvo o izračunavanju kapitala, Banka je u obavezi da za otvorenu deviznu poziciju iznad 2% regulatornog kapitala, obračunava dodatni kapitalski zahtjev za devizni rizik.

Ciljevi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti usmjereni su na:

- obavljanje poslovnih aktivnosti u skladu sa minimalnim standardima poslovanja prema Zakonu o bankama, Odlukama Agencije za bankarstvo i poslovnim politikama Banke;
- održavanje otvorene devizne pozicije u skladu sa planiranim iznosom rizične aktive za devizni rizik;
- upravljanje deviznim rizicima i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- kontinuiranim praćanjem i izvještavanjem o deviznim rizicima Banke organa Banke i eksternih institucija.

Devizne aktivnosti koje Banka obavlja i koje planira obavljati u budućnosti su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentnih banaka i držanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka, investiranje u portfelj hartija od vrijednosti u EUR ili KM sa EUR klauzulom, poslovi deviznog tržišta i platnog prometa sa inostranstvom, prikupljanje deviznih depozita, kreditni poslovi sa inostranstvom, dokumentarni poslovi, transakcije u zemlji sa stanim valutama koje se odnose na poslovanje sa deviznom efektivom, devizama u aktivi Banke (depoziti, krediti, avansi). Poslovanje sa devizama se odnosi na poslove deviznih depozita i štednje, konverzije, mjenjački poslovi i drugi poslovi u devizama.

Na dan 31. decembra 2021. Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje tržišnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.12.2021. godine.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno devizni podbilans	KM podbilans	UKUPNO
Na dan 31. decembar 2021.						
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	5.839	557	1.910	8.306	306.494	314.800
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	208.574	8.609	-	217.184	51.865	269.048
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	-	-	-	-	-	-
Kreditni plasirani bankama	208.362	4.040	8.778	221.180	-	221.180
Kreditni plasirani komitentima	6.202	-	-	6.202	458.680	464.882
Ostala aktiva	106	30	17	153	7.005	7.158
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat sa deviznom klauzulom	-	-	-	-	44.722	44.722
Kreditni plasirani komitentima sa deviznom klauzulom	457.130	-	-	457.130	-	457.130
Ukupna aktiva	886.214	13.236	10.705	910.155	868.766	1.778.920
PASIVA						
Depoziti	449.833	15.689	10.263	475.785	652.196	1.127.981
Subordinisane obaveze	8.022	-	-	8.022	-	8.022
Rezervisanja	-	-	-	-	7.726	7.726
Ostala pasiva	461	4	2	467	9.642	10.109
Obaveze po kreditima sa deviznom klauzulom	109.823	-	-	109.823	-	109.823
Depoziti sa deviznom klauzulom	360.800	-	-	360.800	-	360.800
Ukupna pasiva	928.939	15.693	10.265	954.897	669.564	1.624.461
Neto devizna pozicija	(42.725)	(2.457)	440	(44.742)	199.202	154.460
Na dan 31. decembra 2020.						
Ukupna aktiva	707.239	12.298	11.007	730.544	789.419	1.519.963
Ukupna pasiva	768.646	12.313	10.628	791.587	571.271	1.362.858
Neto devizna pozicija	(61.407)	(15)	379	(61.043)	218.148	157.105

Banka nije računala simulaciju očekivanih ekstremnih promjena deviznih kurseva i njihov uticaj na bilans uspjeha s obzirom da je kurs domaće valute KM u odnosu na EUR fiksiran (1 EUR = 1,95583 KM), a izloženost Banke u drugim valutama nije materijalno značajna.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza**

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Ako su informacije dostupne, fer vrijednost se zasniva na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili drugim tehnikama procjene. Promjene određenih pretpostavki, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjenu. Zbog navedenog se izračunata fer tržišna procjena možda ne mogu realizovati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu.

Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa promjenljivom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost. Banka u svom portfelju ima plasmane sa vrlo kratkim dospeljem.

Kredit i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata umanjeni su za ispravku vrijednosti. Procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontovani iznos očekivanih procijenjenih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Očekivani budućni novčani tokovi diskontuju se trenutno važećim tržišnim stopama s ciljem određivanja njihove fer vrijednosti.

Depoziti banaka i komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem zasniva se na diskontovanim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatnom stopom približno je jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Uzeti krediti

Fer vrijednost uzetih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost preostalog duga i budućih kamata. Buduće kamate izračunavaju se primjenom trenutne vrijednosti Euribora.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

Sve hartije od vrijednosti u portfoliju Banke razvrstane su u grupu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat. Izračun fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika fer vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost, ili vrijednost utvrđenu u prethodnom obračunskom periodu, knjiži se u korist / na teret ostalog ukupnog rezultata, tj. kapitala. Na dan 31. decembra 2021. ukupna tržišna vrijednost hartija od vrijednosti uključujući i obračunate kamate iznosi KM 313.770 hiljada.

U Metodologij za vrednovanje finansijskih instrumenata Banka je definisala da se za potrebe vrednovanja koristi se jedna od sljedećih metoda:

1. tržišna metoda:

a. metoda vrednovanja po tržišnoj cijeni (Mark – to – Market), prema kojoj se za vrednovanje HOV koristi posljednja srednja cijena sa aktivnog tržišta ili

b. metoda vrednovanja po modelu (Mark – to – Model) koja se koristi ukoliko postoji aktivno tržište za sličnu HOV, ali ne za predmetnu HOV koja se vrednuje (npr. dužnički instrument je izdat od strane istog emitenta i/ili ima istu ročnost i sl.),

2. metoda diskontovanog novčanog toka (Discounted cash flows) koja podrazumijeva svođenje na sadašnju vrijednost, a koristi se ukoliko nisu dostupne informacije o cijeni za istu ili sličnu stavku finansijske aktive na aktivnom tržištu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Smatra se da za određenu HOV postoji aktivno tržište ako su ispunjeni uslovi u nastavku:

1. u slučaju da period od emitovanja HOV nije kraći od 12 mjeseci, uslov aktivnog tržišta je ispunjen ako su u proteklih 12 mjeseci izvršene minimalno 24 transakcije, ako su u tom periodu na kvartalnom nivou ostvarene najmanje četiri transakcije, te ako je u posljednjem kvartalu ostvaren promet od minimalno 25.000 KM.
2. U slučaju da je period od emitovanja HOV duži od tri, a kraći od 12 mjeseci, uslov aktivnog tržišta je ispunjen ako su u tom periodu realizovane u prosjeku dvije transakcije mjesečno, te ako je u posljednjem kvartalu ostvaren promet od minimalno 25.000 KM.
3. U slučaju da je period od emitovanja HOV kraći od tri mjeseca, smatra se da za datu HOV postoji aktivno tržište.

Finansijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti razvrstani su u tri grupe ovisno od dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti.

Nivo 1: fer vrijednost se utvrđuje na osnovu tržišne cijene (bez prilagođavanja i modifikacija). Ovaj nivo uključuje dužničke i vlasničke HOV koje kotiraju na berzama.

Nivo 2: Vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se modelom vrednovanja koji se direktno ili indirektno zasniva na tržišnim podacima.

Nivo 3: Ovaj nivo uključuje sredstva i obaveze mjerene korištenjem modela vrednovanja na osnovu netržišnih podataka. Netržišni ulazni podaci se koriste kada odgovarajući tržišni podaci nisu dostupni. Ovi podaci odražavaju pretpostavke koje bi drugi učesnici na tržištu mogli koristiti prilikom određivanja fer vrijednosti.

Pregled hartija od vrijednosti koje se drže radi naplate i prodaje, odnosno koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat, prema nivoima fer vrijednosti dat je u sljedećoj tabeli:

31. decembar 2021. godine	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - dužničke	180.924	132.601	-	313.525
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - vlasničke	-	-	245	245
31. decembar 2020. godine	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - dužničke	173.152	165.974	-	339.126
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - vlasničke	-	-	242	242

U sljedećoj tabeli prikazana je fer vrijednost prema nivoima razvrstavanja. Svođenje na fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist ili na teret kapitala. Efekti vrednovanja iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i u okviru pozicije Ostali finansijski rezultat. Navedene hartije služe kao sekundarne rezerve likvidnosti.

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	kotiraju se na berzi		nema aktivnog trgovanja				
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	
Dužničke hartije od vrijednosti							
- Obveznice Republike Slovenija	-	142.581	-	-	-	-	Tržišna cijena na dan bilansa
- Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	51.914	14.831	-	-	-	-	
- Obveznice Bosne i Hercegovine	-	26	-	-	-	-	
- Belgija*	23.499	-	-	-	-	-	
- Finska*	9.893	2.109	-	-	-	-	
- Holandija*	15.678	-	-	-	-	-	
- Francuska*	19.864	4.297	-	-	-	-	
- Irska*	10.239	4.531	-	-	-	-	
- SAD*	8.609	4.777	-	-	-	-	
- Njemačka*	24.555	-	-	-	-	-	
- Austrija*	7.852	-	-	-	-	-	
- Trezorski zapisi Španija	8.820	-	-	-	-	-	
- Obveznice i trezorski zapisi Ministarstva finansija Republike Srpske	-	-	112.669	157.657	-	-	Na osnovu diskontovanja novčanih tokova kamatnom stopom iz krive prinosa ili efektivnom/nominalnom k.s.
- Investiciono razvojna Banka RS ad Banja Luka	-	-	12.655	-	-	-	
- Obveznice Opštine Zvornik	-	-	-	202	-	-	
- Grad Banja Luka	-	-	2.059	2.604	-	-	
- Obveznice Opštine Šipovo	-	-	34	99	-	-	
- Obveznice Opštine Kozarska Dubica	-	-	363	399	-	-	
- Obveznice Opštine Kotor Varoš	-	-	3.036	3.037	-	-	
- Obveznice Opštine Modriča	-	-	1.786	1.976	-	-	
Vlasničke hartije od vrijednosti							
- SWIFT	-	-	-	-	81	81	
- Centralni registar HOV Republike Srpske	-	-	-	-	164	164	
Ukupno	180.923	173.152	132.602	165.974	245	245	

*Hartije su kupljene na sekundarnom tržištu sa rokom dospjeća do godinu dana. Inicijalno, emitovane su kao dugoročne HOV.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje finansijskih sredstava mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Početno stanje 01. januar	339.368	287.391
Povećanje	(27.253)	300.406
Dospijeće i prodaja	-	(245.327)
Obračunata kamata	2.989	(1.692)
Dospjela kamata	(4)	(2)
Promjena fer vrijednosti	(1.330)	(1.408)
Krajnje stanje 31. decembar	<u>313.770</u>	<u>339.368</u>

Sljedeća tabela prikazuje knjigovodstvene iznose i fer vrijednost finansijske imovine i obaveza koji u bilansu Banke nisu uključeni po fer vrijednosti:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti
	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2020.	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku					
Kreditni bankama	221.180	90.940	221.127	90.835	nivo 3
Kreditni komitentima	922.012	841.032	902.353	883.456	nivo 3
Ukupno	1.143.192	931.972	1.123.480	974.291	
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku					
Depoziti banaka	3.092	2.260	3.092	2.260	nivo 3
Depoziti komitenata	1.485.689	1.238.555	1.489.796	1.234.588	nivo 3
Obaveze po uzetim kreditima	109.824	97.447	112.521	88.750	nivo 3
Subordinisani dug	8.022	8.021	8.022	8.021	
Ukupno	1.606.627	1.346.283	1.613.431	1.333.619	

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik koji nastaje zbog nedostataka ili grešaka kod djelovanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog vanjskih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, ali ne uključuje strateški rizik i rizik gubitka goodwill-a, ali se zbog značaja rizik goodwill-a uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom.

Izloženost Banke operativnom riziku određuju unutrašnji i vanjski faktori.

Unutrašnji faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: stručnost kadrova, kvalitet procesa i sistema, korporativna kultura, fluktuacija radne snage, promjene u organizacionoj strukturi Banke i slično.

Vanjski faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: promjene u finansijskom sektoru, tehnološki napredak, promjene u političkom okruženju, ekonomske promjene i slično.

Upravljanje operativnim rizicima se sastoji od sljedećih aktivnosti:

- praćenje, evidentiranje i izvještavanje o nastalim štetnim događajima,
- identifikacija operativnih rizika,
- ocjenjivanje operativnih rizika,
- savladavanje operativnih rizika,
- izvještavanje o operativnim rizicima,
- formiranje iznosa minimalnog adekvatnog kapitala za zaštitu od nastanka gubitka po osnovu operativnih rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa Uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Identifikacija i ocjenjivanje operativnih rizika se izvodi na svim procesima u okviru Sektora i samostalnih službi i predstavlja preduslov za savladavanje operativnih rizika.

4.3. Upravljanje kapitalom

U 2017. godini donesen je Zakon o bankama (Sl. glasnik 4/17), i Odluka o izračunavanju kapitala (Sl. glasnik 74/17). U 2021. i 2020. godini objavljene su Izmjene i dopune Odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Banka je u 2021. i 2020. godini primjenjivala navedenu regulativu za izračunavanje kapitala.

Osnivački kapital NLB Banke a.d. Banja Luka iznosi 62.003 hiljade KM. Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala u skladu sa Zakonom o bankama iznosi 15.000 hiljada KM .

U skladu sa Odlukom Agencije kapital čine:

1. Redovni osnovni kapital (CET 1)
2. Dodatni osnovni kapital
3. Osnovni kapital (1+2)
4. Dopunski kapital (T2)
5. Regulatorni kapital (3+4).

Regulatorni kapital banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital banke, jeste zbir stavki redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova, opštih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembar 2021. godine Redovni osnovni kapital Banke čine:

- akcionarski kapital,
- emisiona premija,
- rezerve kapitala formirane iz dobiti,
- zadržana dobit,
- efekti prve primjene Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (umanjenje kapitala),
- ostale rezerve (efekti prve primjene MRS 39 i MSFI 9)
- ostali ukupan rezultat,

umanjeno za regulatorna usklađivanja:

- nematerijalna ulaganja (softwer, licence,...)
- odložena poreska sredstva.

Banka nema pozicije u dodatnom kapitalu.

Osnovni kapital jednak je redovnom osnovnom kapitalu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Dopunski kapital čini Subordinisani dug.

Opšte ispravke vrijednosti za kreditne gubitke koje predstavljaju ispravke vrijednosti raspoređene u fazu 1 u skladu sa MSFI 9 ili 1,25% ponderisane rizične aktive za kreditni rizik, u zavisnosti od toga koji iznos je manji su bile uključene u dopunski kapital na 31. decembar 2020. godine. Ova stavka je postepeno isključena iz obračuna kapitala u toku 2021. godine, što je zaključno sa obračunom na dan 31. decembar 2021. godine u cijelosti isključeno iz dopunskog kapitala.

Razlika umanjenja vrijednosti finansijske imovine u skladu sa MRS 39 i umanjenja (rezervisanja) obračunatih u skladu sa Odlukom ABRS o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive evedintirana je u momentu prelaska na MRS rezervisanja u početnom stanju 01. januara 2010. godine kao posebna rezerva u kapitalu u okviru rezervi banke u iznosu od KM 1.951 hiljada.

Efekti prve primjene MSFI 9 takođe su evidentirani u kapitalu i predstavljaju razliku umanjenja vrijednosti i rezervisanja obračunatih u skladu sa MSFI 9 i MRS 39 na dan prve primjene standarda 01.01.2018. godine. Efekat prve primjene MSFI 9 iznosi KM 6.317 hiljada.

Navedeni efekti su prema Odluci ABRS evidentirani kao Ostale rezerve u kapitalu.

Efekti prve primjene Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka prikazani su u kapitalu na 01. januar 2020. godine i umanjuju redovni osnovni kapital u iznosu od KM 2.336 hiljada. U 2021. godini, Banka je izvršila pokriće negativnih efekata prve primjene Odluke u iznosu od KM 2.336 hiljada na teret Zadržane dobiti.

U skladu sa Zakonom i Odlukom Agencije, banka mora u svakom trenutku ispunjavati minimum kapitalnih zahtjeva:

- 1) stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- 2) stopu osnovnog kapitala od 9%,
- 3) stopu regulatornog kapitala od 12%.

Stope kapitala izračunavaju se na sljedeći način:

- 1) stopa redovnog osnovnog kapitala kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 2) stopa osnovnog kapitala kao odnos osnovnog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 3) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala kao odnos regulatornog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupni iznos izloženosti riziku izračunava se kao zbir :

- kreditnog rizika,
- tržišnog rizika (devizni rizik, rizik namirenja, robni rizik),
- operativnog rizika.

Rizikom ponderisana aktiva (kreditni rizik) je bilansna i vanbilansna rizična aktiva umanjena za rezervisanja po regulatornom zahtjevu i ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva. Kod utvrđivanja kreditnog rizika primjenjuju se propisane tehnike smanjenja kreditnog rizika (kolaterali i sl.).

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se kao 15% trogodišnjeg prosjeka pokazatelja iz bilansa uspjeha, odnosno prihoda i rashoda koji se prema Odluci Agencije uključuju u obračun.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Banka izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene devizne pozicije prelazi 2% njenog regulatornog kapitala. Metodologija izračunavanja neto otvorene devizne pozicije propisana je Odlukom Agencije.

Pored minimalnih zahtjeva za održavanje stope adekvatnosti redovnog osnovnog, osnovnog i regulatornog kapitala, banke imaju obavezu da održavaju i zaštitne slojeve kapitala.

U skladu sa Odlukom Agencije zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Ovaj zahtjev dovodi do povećanja i ostale dvije stope adekvatnosti kapitala.

Pored navedenih zaštitnih slojeva, Agencija će odrediti listu sistemski značajnih banaka.

Agencija može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajne banke u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Na osnovu poslovnog modela Banke, prilikom SREP pregleda iz 2021. godine, Banci je naložen i dodatni kapitalni zahtjev od 0.75% koji banka mora ispunjavati od 31.12.2021. godine nadalje.

Ukoliko banka ne ispunjava navedene zahtjeve, uključujući i zaštitne slojeve kapitala, primjenjuju se ograničenja raspodjele dobiti, isplate dividende i varijabilnih naknada.

Osim propisanih stopa adekvatnosti kapitala banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembar 2021. godine stopa finansijske poluge iznosi 7,7% (2020: 8,5%).

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS),
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju ABRS i Nadzornom odboru Banke, a Upravi Banke i ALCO odboru mjesečno.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcionarskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- izdvajanjem dijela dobiti u zadržanu dobit,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

U 2020. godini Banka nije vršila isplatu dividende akcionarima zbog zabrane isplate dividende u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem Covid 19.

Nakon stavljanja van snage ABRS Odluke u 2021. godini Banka je izvršila isplatu dividende akcionarima u iznosu od KM 38.606 hiljada iz neraspoređene dobiti 2019. i 2020. godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tokom 2021. godine, kao i na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembar 2020. godine svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Redovni osnovni kapital		
Akcionarski kapital i emisiona premija	62.160	62.160
Rezerve iz dobiti	54.734	54.734
Zadržana dobit	19.699	12.045
Efektivi prve primjene Odluke Agencije	-	(2.336)
Ostali ukupan rezultat	3.559	5.093
Ostale rezerve	8.268	8.268
Odbitne stavke	(5.452)	(3.629)
Ukupno	142.968	136.335
Dodatni kapital	-	-
Osnovni kapital	142.968	136.335
Dopunski kapital		
Opšte ispravke vrijednosti	-	9.249
Subordinisani dug	7.823	7.823
Ukupno	7.823	17.072
Regulatorni kapital	150.791	153.407
Ponderisana rizična aktiva:		
Ukupna ponderisana rizična aktiva kreditni rizik	814.311	739.903
Devizni rizik	-	28.027
Ponderisani operativni rizik	78.819	114.457
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	893.130	882.387
Stopa osnovnog kapitala na dan 31. decembar	16,01%	15,45%
Stopa regulatornog kapitala na dan 31. decembar	16,88%	17,39%

Podaci prikazani na 31. decembar 2021. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 30. april 2022. godine.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a. *Prihodi od kamata*

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope		
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	6	10
Kreditni po amortizovanom trošku	36.523	34.927
Naknade po kreditima	2.111	2.294
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	5.499	4.116
Prihod kamata modifikovanih kredita	164	80
Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope		
Kreditni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	203	115
Zatezna kamata	280	241
	44.786	41.783

Prihodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope		
Stanovništvo	22.796	21.309
Banke	6	22
Javni sektor	9.572	8.407
Preduzeća	10.806	10.701
Preduzetnici	945	804
Strana lica	178	184
	44.303	41.427

Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope

Stanovništvo	95	96
Javni sektor	5	6
Preduzeća	376	241
Preduzetnici	7	13
	483	356
	44.786	41.783

U ukupnom neto iznosu kamatnih prihoda od ulaganja u hartije od vrijednosti u iznosu od KM 5.499 hiljada (2020: KM 4.116 hiljada) najznačajniji prihod odnosi se na iznos od KM 5.681 hiljada po osnovu ulaganja u obveznice Vlade Republike Srpske (Ministarstvo finansija), (2020: KM 4.496 hiljada) kao i negativna kamata po osnovu ulaganja u hartije Republike Slovenije u iznosu od KM 618 hiljada (2020: KM 760 hiljada) koje se kupuju sa premijom i shodno tome negativnim prinosom do dospelja.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

b. Rashodi od kamata

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Depoziti banaka i komitenata	213	220
Depoziti građana	2.423	2.870
Obaveze po kreditima	1.542	1.442
Subordinirani dug	420	422
Negativna kamata	1.065	410
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 20.b)	33	35
Obračunata kamata po aktuarskom obračunu	23	25
	5.719	5.424

Rashodi od kamata obračunati su primjenom efektivne kamatne stope, osim rashoda kamata po osnovu lizinga u iznosu od KM 33 hiljada (2020: KM 35 hiljada) kao i obračunata kamata po aktuarskom obračunu koja u 2021. godini iznosi KM 23 hiljada (2020: KM 25 hiljada). Negativna kamata su rashodi na držanje kamatonosne aktive kod ino banaka u iznosu od KM 322 hiljada (2020: KM 109 hiljada) kao sredstava kod CBBiH u iznosu od KM 743 hiljada (2020: KM 301 hiljada)

Rashodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Stanovništvo	2.423	2.870
Banke	1.508	857
Javni sektor	211	192
Preduzeća	1.572	1.505
Preduzetnici	5	-
	5.719	5.424

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

a. Prihodi po osnovu naknada i provizija

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Naknade za bankarske usluge unutrašnjeg platnog prometa	18.438	16.520
Naknade za bankarske usluge deviznog platnog prometa	3.861	3.490
Naknade po izdatim sefovima	43	39
Naknade za kupoprodaju deviza	1.378	1.246
Naknade po kartičarskom poslovanju	9.679	8.452
Zastupanje u osiguranju	227	172
Provizije po izdatim garancijama i drugim jemstvima	755	815
Ostale naknade	28	19
	34.409	30.753

b. Rashodi po osnovu naknada i provizija

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	902	875
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	171	143
Naknada za osiguranje depozita	3.028	2.697
Naknade za usluge kupoprodaje deviza	287	258
Naknade za rad sa platnim karticama i procesiranje kartica	6.110	5.008
Naknade povezanim bankama	20	19
Naknada za prekoračenje limita	378	365
Ostale naknade i provizije	429	261
	11.325	9.626

7. NETO KURSNE RAZLIKE

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	4.982	4.779
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	<u>(3.651)</u>	<u>(3.819)</u>
Neto prihodi od kursnih razlika	<u>1.331</u>	<u>960</u>

8. GUBICI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE

	Godina završena 31. decembra	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina u upotrebi (Napomena 20a)	(20)	(442)
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina namijenjenih prodaji (Napomena 23)	-	(37)
Gubici od promjene vrijednosti investicionih nekretnina (Napomena 20a)	<u>(1)</u>	<u>21</u>
	<u>(21)</u>	<u>(458)</u>

9. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Prihodi od zakupnina	19	28
Prihod od dividende	5	4
Neto prihod od prodaje materijalne imovine	107	63
Prihod od prodaje stečene materijalne aktive	339	516
Ostalo	<u>310</u>	<u>51</u>
	<u>780</u>	<u>662</u>

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	Godina završena 31. decembra	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Neto lična primanja	9.367	8.267
Porezi i doprinosi na neto lična primanja	6.196	6.162
Ostale naknade zaposlenima (neto)	<u>1.939</u>	<u>2.418</u>
	<u>17.502</u>	<u>16.847</u>

11. ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Troškovi materijala i usluga	2.670	2.411
Troškovi naknada za superviziju Agenciji za bankarstvo	1.148	1.059
Troškovi zakupa (napomena 20.b)	289	277
Troškovi reklame i propaganda	369	265
Troškovi reprezentacije	89	29
Ostali administrativni troškovi	3.175	2.292
Premije osiguranja	<u>251</u>	<u>207</u>
	<u>7.991</u>	<u>6.540</u>

12. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Indirektni porezi	797	677
Ostali rashodi	394	460
	1.191	1.137

13. NETO DOBICI/(GUBICI) OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Novčana sredstva i krediti i plasmani bankama (Napomena 4.2.)	(119)	41
Kreditni stanovništvu (Napomena 4.2.)	2.240	(1.761)
Kreditni državi (Napomena 4.2.)	(2.389)	(2.564)
Kreditni preduzetnicima (Napomena 4.2.)	39	(802)
Kreditni privredi (Napomena 4.2.)	2.943	(2.896)
Ostala aktiva (Napomena 4.2.)	(48)	(27)
Naplata iz računovodstvenog otpisa (Napomena 4.2.)	1.453	510
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (Napomena 19)	338	(253)
Neto prihod/(rashod) rezervisanja po vanbilansnim obavezama (Napomena 28c)	335	99
Neto prihod/(rashod) rezervisanja po sudskim sporovima (napomena 28b)	65	600
	4.857	(7.053)

U 2021. godini prihod od ukidanja ispravki vrijednosti i rezervisanja u ukupnom neto iznosu od KM 4.857 hiljada je u najznačajnijoj mjeri posljedica značajne naplate NPL kao jednokratni događaj u ukupnom efektu ukidanja ispravki vrijednosti od KM 3.100 hiljada. Pored toga, Banka je u 2021. godini imala i prilagođavanje risk parametara kao što je primjena LGD parametra za potraživanja od centralnog nivoa države, uključujući i potraživanja od entitetskih Vlada što je doprinelo otpuštanju ispravke vrijednosti u iznosu od KM 2.100 hiljada. Sa druge strane, tokom 2021. godine po osnovu promjene strukture portfelja (mahom downgrade, novi plasmani, itd) banka je formirala dodatne ispravke vrijednosti u iznosu od KM 1.800 hiljada, kao i ostale manje promjene i efekti.

14. POREZ NA DOBIT

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Dobit za godinu prije oporezivanja	40.075	24.146
Plus:		
Korekcija dobiti		
Nepriznati iznos troška amortizacije	513	463
Nepriznati rashod kamate	17	39
Nepriznati iznos troška reprezentacije	70	26
Nepriznati iznos neto rashoda umanjenja vrijednosti i rezervisanja	365	724
Rashod po osnovu procjene nekretnina (Napomena 8)	21	457
Novčane kazne i nepriznati porezi, ostalo	606	402
Dodatno osiguranje	56	53
Neto rashod rezervisanja po MRS 19 (otpremnine, jubilarne nagrade)	174	18
Neto rashod rezervisanja za buduće isplate	-	359
Oporeziva dobit prije umanjenja	41.897	26.687
Umanjena za:		
Prihod od kamata od HOV	(5.857)	(4.445)
Prihod od dividendi	(4)	(4)
Neto prihod ukidanja rezervisanja po sudskim sporovima (Napomena 13)	(65)	(600)
Neto prihod rezervisanja za buduće isplate	(810)	-
Priznate finansijske obaveze po osnovu zakupa	(430)	(471)
Oporeziva dobit nakon umanjenja	34.731	21.167
Porez na dobit (10%)	3.473	2.117
Razlika obračunatog poreza za organizacionu jedinicu u Brčko Distriktu	-	4
Ukupno obračunati porez na dobit	3.473	2.121

Ostvarena dobit prije oporezivanja prema bilansu uspjeha za 2021. godinu iznosi KM 40.075 hiljada. U poreskom bilansu ostvarena dobit je uvećana za neto rashode koji se ne priznaju u ukupnom iznosu od KM 1.822 hiljada i umanjena za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice u ukupnom iznosu od KM 7.166 hiljada. Oporeziva dobit Banke na dan 31. decembar 2021. godine iznosi KM 34.731 hiljada, a obračunati porez na dobit KM 3.473 hiljada.

Banka obračunava porez na dobit za organizacionu jedinicu u Brčko Distriktu po Zakonu o porezu na dobit Brčko Distrikta. Ukoliko je porez obračunat na navedeni način veći od poreza na dobit za organizacionu jedinicu Brčko obračunat po Zakonu o porezu na dobit Republike Srpske, razlika obračunatog poreza uvećava ukupnu poresku obavezu. Ova razlika u 2020. godini iznosi KM 4 hiljade. U 2021. godini obračunati porez po Zakonu o porezu na dobit Brčko Distrikta bio je usklađen sa obračunom po Zakonu o porezu na dobit Republike Srpske.

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Usaglašavanje poreza na dobit		
Računovodstvena dobit prije poreza	40.075	24.146
Porez na dobit po stopi od 10%	4.008	2.419
Umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava koji se ne priznaju u poreske svrhe i ostali troškovi 10%	182	254
Prihod oslobođen poreza i priznati troškovi zakupa 10%	(717)	(552)
Tekući porez na dobit	3.473	2.121
Efektivna poreska stopa %	8,67%	8,77%

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Promjene na odloženim porezima kroz bilans uspjeha		
Dobit/(gubitak) po osnovu promjene odloženih poreza za amortizaciju na osnovnim sredstvima	(67)	(11)
Dobit/(gubitak) po osnovu promjene odloženih poreza za otpremnine i jubilarne nagrade	26	(2)
Dobit/(gubitak) po osnovu promjena odloženih poreskih sredstava/obaveza za HOV vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	34	36
Dobit/(gubitak) po osnovu promjena odloženih poreskih sredstava/obaveza za kredite	1.069	-
	1.062	23

Promjene na odloženim porezima koje su knjižene u okviru ostalog rezultata

	Godina završena 31. decembra	
	2021.	2020.
Prihod/(rashod) po osnovu usklađivanja fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	167	116
Dobitak po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava	2	22
	169	138

Na dan 31. decembra 2021. godine odložena poreska sredstva iznose KM 2.160 hiljada (2020: KM 947 hiljada), dok odložene poreske obaveze iznose KM 1.049 hiljada (2020: KM 1.069 hiljada).

15. ZARADA PO AKCIJI

Banka izračunava i objavljuje zarade po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po akciji izračunavaju se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

	Period završen 31. decembra	
	2021.	2020.
Dobit Banke	37.664	22.048
Ponderisani broj akcija	62.003	62.003
Osnovna zarada po akciji	0,61	0,36

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka ne utvrđuje razvodnjene zarade po akciji.

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE BIH

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Novčana sredstva – efektivna		
u KM	46.725	47.064
u stranoj valuti	8.305	11.002
Sredstva kod Centralne banke	<u>260.030</u>	<u>181.809</u>
Ukupno	<u>315.060</u>	<u>239.875</u>
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	<u>(260)</u>	<u>(182)</u>
Ukupno neto	<u>314.800</u>	<u>239.693</u>

Odlukom Centralne banke Bosne i Hercegovine (CB BiH) od 01. jula 2016. godine obračunava se jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% pri čemu osnovicu za obračun čine svi uzeti krediti i depoziti. CBBH na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 10 baznih poena. U skladu sa navedenom odlukom naknada na sredstva obavezne rezerve iznosi -0,60 %.

Na dan 31. decembra 2021. godine i na dan 31. decembra 2020. godine, Banka je poslovala u skladu sa navedenom regulativom.

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) je na sjednici održanoj 27.10.2021. godine donijelo odluku da se od 01.01.2022. godine izvrši korekcija stope naknade na sredstva iznad obavezne rezerve na računima rezervi banaka kod CBBiH.

U skladu sa navedenom odlukom naknada na sredstva iznad obavezne rezerve iznosi -0,75 %. Ova mjera predstavlja podršku valutnom odboru i podsticaj bankama da aktivnije iskoriste značajna finansijska sredstva koja se nalaze na računima rezervi kod Centralne banke za podršku privrednom sistemu zemlje.

17. KREDITI I PLASMANI BANKAMA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Nostro računi kod domaćih banaka		
Unicredit Banka a.d. Banja Luka	130	-
Nostro računi kod inostranih banaka		
Raifeisen Zentralbank Osterreich AG	409	85
NLB d.d. Ljubljana (Napomena 31)	5.802	4.531
Unicredit Bank Austria AG Wien	19.742	19.139
Commerzbank AG Frankfurt am Main	397	198
Deutsche Bank AG	16.934	14.955
NLB Banka ad Beograd (Napomena 31)	4.332	240
NLB Banka ad, Podgorica (Napomena 31)	155	5.044
Deutsche Bank Trust Company Americas	3.627	4.273
Unicredit Bank Austria AG Munich	4.870	4.728
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	(74)	(74)
Ukupno nostro računi	56.324	53.119
Plasmani kod domaćih banaka		
Sber Bank ad B Luka	-	5.000
Plasmani kod inostranih banaka		
SMBC EUROPE LTD	33.232	27.371
Bayerische Landesbank Minchen	17.332	5.401
Raiffeisen Bank International AG	27.364	-
Reverse repo poslovi-NLB d.d.Ljubljana	87.006	
Ostala potraživanja	-	87
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	(78)	(38)
Ukupno plasmani kod banaka	164.856	37.821
	221.180	90.940

U navedenoj tabeli iznosi plasmana bankama uvećani su za iznos obračunate kamate.

Na dan 31. decembra 2021. godine kod domaćih banaka nije bilo izloženosti po osnovu oročenja.

Na dan 31. decembra 2021. godine, iznos od KM 164.856 hiljada predstavlja neto plasmane kod banaka, sa uključenim repo poslovima, koje je NLB Banka a.d. Banja Luka, zaključila sa NLB d.d. Ljubljana u iznosu od KM 87.006 hiljada.

Plasmani koji su zaključeni sa ino bankama po osnovu MM transakcija:

- Plasman prema SMBC EUROPE LTD u iznosu od EUR 17.000 hiljada na period do jednog mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,65% p.a.
- Plasman prema Raiffeisen Bank International AG u iznosu od EUR 14.000 hiljada na period do jednog mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,85% p.a.
- Plasman prema Bayerische Landesbank Minchen u iznosu od EUR 7.000 hiljada na period do jednog mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,95% p.a.
- Plasman prema Bayerische Landesbank Minchen u iznosu od CHF 1.900 hiljada na period do jednog mjeseca po kamatnoj stopi od - 1,5% p.a.

Pregled reverse repo poslova koji je naša Banka zaključila sa NLB d.d.:

Naziv emitenta HOV	Iznos plasmana / Vrijednost HOV u 000 EUR	Ugovorena kamatna stopa	Datum zaključenja	Datum dospijeca
Slovenija	540	-0.55	22.12.2021.	24.12.2021.
Slovenija	23.498 / 23.734	-0.59	28.12.2021.	13.1.2022.
Slovenija	13.249 / 13.381	-0.59	30.12.2021.	13.1.2022.
Slovenija	7.738 / 7.815	-0.59	31.12.2021.	13.1.2022.

17. KREDITI I PLASMANI BANKAMA (nastavak)

Iznos od KM 56.398 hiljada (31.12.2020.: KM 53.193 hiljade) odnosi se na bruto nostro račune kod banaka.

Na dan 31. decembra 2021. godine, raspored novčanih sredstava Banke kod povezanih banaka je u skladu sa zakonskim ograničenjima, prema kojima se sredstva mogu držati do iznosa do 25% regulatornog kapitala banke ili grupe povezanih banaka.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Kreditni do jedne godine:		
u KM	115.215	119.976
u stranoj valuti	2.454	-
	<u>117.669</u>	<u>119.976</u>
Kreditni preko jedne godine:		
u KM	653.383	582.482
u stranoj valuti	5.396	-
	<u>658.779</u>	<u>582.482</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita:		
u KM	178.385	167.999
u stranoj valuti	18	8.116
	<u>178.403</u>	<u>176.115</u>
Ukupno	<u>954.851</u>	<u>878.573</u>
Ispravka vrijednosti	(32.839)	(37.541)
Ukupno neto	<u>922.012</u>	<u>841.032</u>

Pravna lica

Kreditni do jedne godine u toku 2021. godine su najvećim dijelom odobravani preduzećima sa sjedištem u zemlji, u svrhu finansiranja obrtnog kapitala u oblasti trgovine, industrije, građevinarstva i poljoprivrede. Ovi kreditni su obično po kamatnoj stopi koja se kretala od 1,25% do 5,50% godišnje, zavisno od tržišnog segmenta klijenta i ponuđenog obezbjeđenja.

Kreditni preko jedne godine u KM odobravani su domaćim pravnim licima za investicije i trajna obrtna sredstva na period do 10 godina, kao i državi i zajednicama lokalne samouprave za refinansiranje duga i kapitalne projekte. Kamatna stopa se kretala u rasponu od 1,95% do 5,50% godišnje. Sa klijentima je ugovarana fiksna i promjenljiva kamatna stopa vezana za 6 M EURIBOR.

Stanovništvo

Kreditni stanovništvu su odobravani iz sredstava Banke, iz kreditnih linija Investiciono-razvojna banke Republike Srpske i kreditne linije Fond Partner posredstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

U 2021. godini, najviše je odobreno gotovinskih kredita. Kreditni su se odobravali po kamatnoj stopi koja se kretala od 2,50% (kreditni obezbjeđeni depozitom) do 6,99% godišnje (6,99% godišnje je kamatna stopa za kredit koji se realizuje u roku od sat vremena).

Nešto veća kamatna stopa je kod kredita po osnovu korištenja kreditnih kartica (7,60% godišnje) i kredita po transakcionom računu koja iznosi 11,90% godišnje.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (nastavak)

Stambeni krediti iz sredstava Banke su odobravani sa rokom otplate do 25 godina. Krediti su odobravani po kamatnoj stopi koja se kretala od 2,99% do 4,50% godišnje. Za ovu vrstu kredita ugovarana je fiksna kamatna stopa, kamatna stopa koja je za određeni period fiksna, a nakon toga promjenljiva i promjenljiva kamatna stopa.

Stambeni krediti iz sredstava Investicione Razvojne Banke Republike Srpske su odobravani sa rokom otplate do 25 godina uz kamatnu stopu od 2,75% do 3,95% godišnje. Kamatna stopa za ovu vrstu kredita je fiksna.

Manje učešće u kreditnom portfoliju stanovništva imaju krediti za ostale namjene: krediti za investiciona ulaganja i krediti za poljoprivredu i studentski krediti.

Preduzetnici

Krediti preduzetnicima odobravani su najvećim dijelom iz sredstava Banke. Kratkoročni krediti odobravani su za obrtna sredstva sa kamatnom stopom od 3,05% do 6,00% godišnje.

Dugoročni krediti su odobravani sa maksimalnim rokom do 10 godina dok se kamata obračunavala po kamatnoj stopi od 3,30% do 6,00% godišnje.

Krediti odobreni sa rokovima preko 5 godina odobravani su za investiciona ulaganja.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Stanovništvo	491.742	429.991
Trgovina	108.672	108.487
Industrija	89.070	40.110
Uslužne djelatnosti	72.627	107.980
Građevinarstvo	34.329	33.317
Poljoprivreda i prehrambena industrija	23.510	29.792
Saobraćaj	14.335	1.656
Vlada i vladine institucije	115.152	121.387
Ostalo	5.415	5.853
Ukupno	954.852	878.573
Ispravka vrijednosti	(32.840)	(37.541)
Ukupno neto	922.012	841.032

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke obuhvata uglavnom komitente sa sjedištem na području Republike Srpske i Brčko distrikta.

19. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat		
Obveznice i trezorski zapisi Ministarstva finansija Republike Srpske	164.583	172.488
Obveznice Republike Slovenije	-	142.581
Obveznice Opštine Zvornik	-	202
Obveznice Opštine Modriča	1.786	1.976
Obveznice Opštine Šipovo	34	99
Obveznice Oštine Kozarska Dubica	363	399
Obveznice Opštine Kotor Varoš	3.036	3.037
Obveznice Grad Banja Luka	2.059	2.604
Obveznice Investiciono razvojna banka	12.655	-
Obveznice i trezorski zapisi Francuska*	19.864	4.297
Obveznice i trezorski zapisi Irska*	10.239	4.531
Obveznice i trezorski zapisi Finska*	9.893	2.109
Trezorski zapisi Sjedinjene Američke države*	8.609	4.777
Trezorski zapisi Njemačka*	24.555	-
Trezorski zapisi Španija*	8.820	-
Trezorski zapisi Belgija*	23.499	-
Trezorski zapisi Holandija*	15.678	-
Trezorski zapisi Austrija*	7.852	-
Obveznice Bosne i Hercegovine	-	26
Akcije SWIFT telekomunication	81	78
Akcije Centralni registar hartija od vrijednosti Republike Srpske	164	164
	<u>313.770</u>	<u>339.368</u>

*Dio Hartija je kupljen na sekundarnom tržištu sa rokom dospjeća do godinu dana. Inicijalno, emitovane su kao dugoročne HOV.

U navedenoj tabeli dužničke hartije od vrijednosti su prikazane zajedno sa obračunatom kamatom.

19.a KRETANJE REZERVI PO OSNOVU FER VREDNOVANJA I UMANJENJA VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT

Efekat vrednovanja hartija od vrijednosti koje se vrednuju kroz ostali ukupan rezultat knjižen je u ukupnom neto iznosu KM 1.197 hiljada (2020: KM 1.267 hiljada).

Umanjenje vrijednosti dužničkih hartija knjiženo je u kapitalu kao efekat prve primjene Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka na 01.januar 2020. godine u neto iznosu od KM 91 hiljadu.

Efekat ukidanja ispravke vrijednosti u 2021. godini knjižen je u bilansu uspjeha u ukupnom iznosu od KM 338 hiljada i u kapitalu umanjeno za odloženi porez u iznosu od KM 34 hiljada (2020: KM 253 hiljada formiranje ispravke vrijednosti umanjeno za odloženi porez KM 25 hiljada).

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Početno stanje 01. januar	5.297	6.245
Prva primjena Odluke ABRS	-	91
Ponovo iskazano početno stanje 01.januar	5.297	6.336
Efeki vrednovanja	(1.330)	(1.408)
Promjene na odloženim porezima	133	141
Efeki umanjenja vrijednosti	(339)	253
Promjene na odloženim porezima	34	(25)
Stanje 31. decembar	<u>3.795</u>	<u>5.297</u>

Od ukupne vrijednosti hartija od vrijednosti KM 313.770 hiljada iznos od KM 313.368 hiljada odnosi se na nivo kreditnog rizika 1, a iznos od KM 402 hiljada odnosi se na nivo kreditnog rizika 2.

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20.a NEKRETNINE, OPREMA, IMOVINA S PRAVOM KORIŠTENJA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO

Fer vrijednost	Zemljište po fer vrijednosti	Građevinski objekti po fer vrijednosti	Oprema	Investicije u toku	Ukupno nekretnine i oprema	Investicione nekretnine po fer vrijednosti	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja
Stanje na dan 01.01.2020.	75	39.971	13.550	243	53.839	428	292	8.158
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	1.754	1.754	-	1.415	-
Prenosi sa investicija u toku	-	341	1.608	(1.949)	-	-	(562)	562
Prenosi sa/u - investicione nekretnine	-	127	-	-	127	(88)	-	-
Efekat procjene	-	6	-	-	6	21	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(838)	(591)	-	(1.429)	-	-	-
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(63)	-	-	(63)	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2020.	75	39.544	14.567	48	54.234	361	1.145	8.720
Stanje na dan 01.01.2021.	75	39.544	14.567	48	54.234	361	1.145	8.720
Povećanje po osnovu nabavki	-	207	-	2.069	2.276	-	1.377	-
Prenosi sa investicija u toku	-	-	2.117	(2.117)	-	-	(2.496)	2.496
Prenosi sa/u - investicione nekretnine	-	6	-	-	6	(38)	-	-
Efekat procjene	-	-	-	-	-	(1)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(440)	(1.221)	-	(1.661)	-	-	(31)
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(84)	-	-	(84)	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	75	39.233	15.463	-	54.771	322	26	11.185
Ispravke vrijednosti i obezvređenje								
Stanje na dan 01.01.2020.	-	11.933	11.234	-	23.167	-	-	6.576
Amortizacija	-	820	891	-	1.711	-	-	606
Prenosi - investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(209)	(587)	-	(796)	-	-	-
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	5	-	-	5	-	-	-
Efekat procjene	-	360	-	-	360	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2020.	-	12.909	11.538	-	24.447	-	-	7.182
Stanje na dan 01.01.2021.	-	12.909	11.538	-	24.447	-	-	7.182
Amortizacija	-	807	1.005	-	1.812	-	-	768
Prenosi - investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(243)	(1.218)	-	(1.461)	-	-	(31)
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(84)	-	-	(84)	-	-	-
Efekat procjene	-	20	-	-	20	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	-	13.409	11.325	-	24.734	-	-	7.919
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	75	26.635	3.029	48	29.787	361	1.145	1.538
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.*	75	25.824	4.138	-	30.037	322	26	3.266

20.a NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO (nastavak)

*Kretanje sredstava uzetih u zakup je predstavljeno ispod u Napomeni 20.

Dati avansi za osnovna sredstva na dan 31. decembra 2021. godine iznose KM 18 hiljada (31. decembar 2020. godine : KM 2 hiljade).

Povećanje investicija i nematerijalnih ulaganja u 2021. godini ukupne vrijednosti od KM 3.653 hiljada predstavlja ulaganja u opremu KM 2.069 hiljada (automobili KM 361 hiljada, video nadzor KM 151 hiljada, računari KM 147 hiljada, swich i ruteri KM 680 hiljada, oprema za deponovanje novca KM 155 hiljada) i ulaganja u nematerijalna sredstva KM 1.377 hiljada. Pored ulaganja u opremu izvršena su i ulaganja u adaptaciju poslovnih prostora (Filijala Banja Luka, Filijala Prijedor i Filijala Trebinje).

Ukupna vrijednost osnovnih sredstava koja su u potpunosti amortizovana, a koja su još u upotrebi iznosi KM 9.265 hiljada (2020: KM 9.100 hiljada), a nematerijalna ulaganja KM 5.650 hiljada (2020: KM 5.645 hiljada).

Banka svakih 3 do 5 godina vrši vrednovanje osnovnih sredstava i investicionih nekretnina po fer vrijednosti. Banka je izvršila vrednovanje građevinskih objekata i investicionih nekretnina od strane nezavisnog procijenitalja sa stanjem na dan 30. novembar 2020. godine, a 31. decembra 2021. godine iste testirala na obezvređenje. Obezvređenje osnovnih sredstava utvrđeno od strane komisije je proknjiženo u iznosu od KM 20 hiljada.

Na dan 31. decembar 2021. godine i na dan 31. decembar 2020. godine nabavna vrijednost osnovnih sredstava i investicionih nekretnina vrednovanih po fer vrijednosti iznosi:

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Zemljište	64	64
Građevinski objekti	24.201	24.975
Oprema	4.156	3.077
Investicione nekretnine	322	413
Ukupno	<u>28.743</u>	<u>28.529</u>

20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA/ZAKUPI

Banka ima obaveze koje proizilaze iz 38 ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori koji se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za najam POS terminala priznati su u skladu sa MSFI 16. Dio zakupljenih poslovnih prostora, iznajmljeni prostori za ugradnju bankomata i zakup štampača ne ispunjavaju uslove da budu priznati po MSFI 16 i prikazani su u bilansu uspjeha kao trošak zakupa.

Na osnovu računovodstvene politike za priznavanje zakupa opisane u napomeni 3.11 Banka je priznala sredstva po osnovu zakupa.

Pravo korištenja zakupa

	<u>Nekretnine</u>	<u>Oprema</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 01. januar 2020. godine	956	1.022	1.978
Povećanje prava zakupa	124	183	307
Smanjenje prava zakupa	(46)	-	(46)
Ispravka vrijednosti/Amortizacija	(226)	(237)	(463)
Stanje na dan 01. januar 2021. Godine	808	968	1.776
Povećanje prava zakupa	136	96	232
Smanjenje prava zakupa	(11)	-	(11)
Ispravka vrijednosti/Amortizacija	(239)	(274)	(513)
Stanje na dan 31. decembar 2021. Godine	<u>694</u>	<u>790</u>	<u>1.484</u>

Povećanje prava korištenja u toku 2021. godine iznosilo je KM 232 hiljada.

20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA\ZAKUPI (nastavak)

u 000 KM

	31.12.2021.	31.12.2020.
Amortizacija prava korištenja sredstava		
Nekretnine	239	226
Oprema	274	237
Ukupno	513	463

Navedeni iznosi prikazani su u okviru pozicije Troškovi amortizacije.

Ostali rashodi po osnovu zakupa

	31.12.2021.	31.12.2020.
Rashodi kamata po osnovu MSFI 16 (Napomena 5b)	33	35
Rashodi za kratkoročne zakupe (Napomena 11)	3	7
Rashodi za zakupe malih vrijednosti koji nisu prikazani u kratkoročnim zakupima (Napomena 11)	286	270
Rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16	49	50
Ukupno	371	362

Ukupna plaćanja po osnovu zakupa u 2021. godini iznosila su KM 719 hiljada (2020: KM 748 hiljada).

Rashodi za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrijednosti uključeni su u bilansu uspjeha u poziciji Administrativni i opšti troškovi poslovanja, a rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16 u poziciji Ostali rashodi – Indirektni porezi.

Obaveze i potraživanja po ugovorima o zakupu

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu poslovnih zakupa koji ispunjavaju uslove da budu priznati u skladu sa MSFI 16 u 2021. i 2020. godini prikazana su u sljedećoj tabeli:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Zakup nekretnina		
Do 1 godine	202	201
Od 1 do 5 godina	537	582
Zakup pokretna imovina		
Do 1 godine	192	216
Od 1 do 5 godina	768	864
Ukupno (Napomena 27)	1.699	1.863

Banka takođe ima potraživanja koja proizilaze iz 12 ugovora o zakupu poslovnih prostora. Budući prihodi po osnovu zakupnina po navedenim ugovorima prikazani su u sljedećoj tabeli:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Po osnovu nekretnina		
Do 1 godine	19	19
Od 1 do 2 godine	9	10
Od 2 do 3 godina	7	8
Od 3 do 4 godine	7	8
Od 4 do 5 godina	7	7
Preko 5 godina	5	31
Ukupno	54	83

Banka je u toku 2021. godine ostvarila prihod po osnovu zakupa u iznosu od KM 19 hiljada.

21. OSTALA AKTIVA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Potraživanja za naknade i provizije	709	629
Potraživanja od korisnika kartica	3.393	3.362
Potraživanja Western Union	-	134
Dati avansi	57	75
Aktivna vremenska razgraničenja – unaprijed plaćeni rashodi	220	301
Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja	-	27
Zalihe materijala	147	78
Ostala potraživanja	781	876
	<u>5.307</u>	<u>5.482</u>
Ispravka vrijednosti	(514)	(518)
	<u>4.793</u>	<u>4.964</u>

Potraživanja od korisnika kartica obuhvataju potraživanja po osnovu kartičnih transakcija u zemlji i inostranstvu na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine od Visa i MasterCard.

Ostala potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje SMA, potraživanja za refundaciju bolovanja, potraživanja za sudske takse od klijenata po osnovu tužbi i drugo.

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2021. godine odložena poreska sredstva u iznosu KM 771 hiljadu odnose se na privremene razlike između poreske osnovice sredstava kod obračuna troška amortizacije priznatog u poreskom bilansu i u finansijskom izvještaju Banke (2020: KM 798 hiljada).

Odložena poreska sredstva nastala po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunata su direktno u kapitalu i na dan 31. decembar 2021. godine iznose KM 127 hiljada (2020: KM 50 hiljada).

Odložena poreska sredstva u iznosu KM 1.138 hiljada odnose se na vremenske razlike priznavanja ispravke vrijednosti kreditnih plasmana u fazi 1 u poreskom bilansu i u finansijskom izvještaju Banke.

Na dan 31. decembar 2021. godine odložena poreska sredstva obračunata na obaveze za buduće isplate po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada iznose KM 124 hiljada (2020: KM 99 hiljada).

23. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Stanje na dan 01. januara	376	608
Promjena vrijednosti (Napomena 8)	-	(37)
Povećanja u toku godine	255	312
Prodaja u toku godine	(453)	(636)
Prenos iz vanbilansa	28	129
	<u>206</u>	<u>376</u>

Sredstva namijenjena prodaji obuhvataju dva poslovna prostora Banke koji se više ne koriste za obavljanje djelatnosti u ukupnom iznosu od KM 206 hiljada

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procjenu vrijednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrijednost sa tržišnom ukoliko je procijenjena vrijednost bila niža od knjigovodstvene.

24. DEPOZITI BANAKA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Depoziti po viđenju u KM		
MF Banka ad Banja Luka	623	382
Nova Ljubljanska banka d.d. (Napomena 31)	180	97
Komercijalna banka ad Banja Luka	266	111
NLB banka d.d. Sarajevo (Napomena 31)	30	30
NLB Banja ad Banja Luka	24	32
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	106	137
Unicredit bank a.d. Banja Luka	-	32
NLB banka ad Beograd (Napomena 31)	103	104
NLB banka ad Podgorica (Napomena 31)	5	7
NLB banka ad Skopje (Napomena 31)	580	547
Komercijalna banka a.d. Beograd (Napomena 31)	288	-
MF banka ad Banja Luka	104	59
NLB banka d.d. Sarajevo (Napomena 31)	2	2
NLB Banka ad Banja Luka	1	-
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti		
Nova ljubljanska banka d.d.	1	-
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
MF banka ad Banja Luka	345	319
NLB banka d.d. Sarajevo (Napomena 31)	434	401
	3.092	2.260

25. DEPOZITI KOMITENATA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Depoziti po viđenju u KM		
Preduzeća	260.928	216.775
Državne organizacije	127.081	57.910
Strana lica	4.025	3.813
Stanovništvo	505.994	427.394
Osiguravajuća društva	1.477	1.608
Druge finansijske institucije	5.294	3.834
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
Preduzeća	47.656	38.058
Državne organizacije	1.751	1.896
Strana lica	2.212	1.608
Stanovništvo	244.747	217.423
Druge finansijske institucije	131	203
Kratkoročni depoziti u KM		
Preduzeća	-	206
Državne organizacije	25.000	601
Stanovništvo	556	624
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti		
Stanovništvo	2.763	1.694
Dugoročni depoziti u KM		
Preduzeća	14.230	5.600
Državne organizacije	833	868
Stanovništvo	66.981	70.636
Osiguravajuća društva	501	300
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
Preduzeća	7.160	9.925
Stanovništvo	166.369	176.566
Osiguravajuća društva	-	1.013
	1.485.689	1.238.555

25. DEPOZITI KOMITENATA (nastavak)

U 2021. godini nastavljen je rast depozita od klijenata. Zabilježen je posebno rast depozita po viđenju i to u svim segmentima. Rast depozita stanovništva rezultat je prvenstveno zadržane potrošnje uslijed nastavka trajanja pandemije virusnog oboljenja Covid-19. Također, zabilježen je i značajniji rast depozita države, uslijed emitovanja obveznica na londonskoj berzi od strane Ministarstva finansija Republike Srpske, koji je materijalno značajan klijent Banke, kao i uslijed značajnijih priliva po osnovu pomoći MMF-a BiH, sa ciljem oporavka zemlje od posljedica Covid-19.

Rast depozita od pravnih lica rezultat je smanjenje privredne aktivnosti i slabijih investicija.

U 2021. godini Banka nije obračunavala kamatu na depozite po viđenju fizičkih i pravnih lica.

Uslijed viška likvidnosti Banka je vršila obračun naknade za visoka prosječna mjesečna stanja depozita na transakcionim računima pravnih lica u visini naknade koju je Centralna Banka Bosne i Hercegovine naplaćivala bankama za sredstva iznad obavezne rezerve, a koja je iznosila 0.50% godišnje.

U septembru 2021. godini Banka je snizila kamatne stope na oročene depozite pravnih i fizičkih lica.

Za period oročenja do godinu dana kamatne stope su iznosile do 0,05%, a za period oročenja preko godinu dana do 1,1%. Maksimalan period oročenja je do pet godina. Politika kamatnih stopa kreirana je sa ciljem stimulisanja oročenja dugoročnih depozita.

26. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Obaveze po dugoročnim kreditima u KM		
Fond stanovanja RS	181	365
Investiciono razvojna banka	99.560	85.860
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS	10.083	10.756
Opština Višegrad	-	2
Vlada Brčko Distrikta	-	10
Obaveze po dugoročnim kreditima u stranoj valuti		
EFSE	-	454
Ukupne obaveze	<u>109.824</u>	<u>97.447</u>

Obaveze po uzetim kreditima prikazane u tabeli uključuju i obaveze za obračunate razgraničene kamate. Najznačajnije obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti na dan 31. decembra 2021. godine odnose se na:

- primljena sredstva od Fonda stanovanja RS u iznosu od KM 365 hiljada po kamatnim stopama 0,5%, 1,5% i 3,0% koriste se za stambeno kreditiranje sa preostalim rokom dospijeća do 5 godina.
- primljena sredstva od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u iznosu KM 85.860 hiljada na osnovu Okvirnog ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji po 6 kreditnih linija po kamatnoj stopi od 0,8% do 1,80% godišnje za stambenu liniju sa rokom dospijeća do 25 godina.
- dugoročni krediti uzeti od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS (linije za poljoprivredu (0,00% - 0.75%) i šumarstvo (1.50%), koji na dan 31. decembra 2021. godine iznose KM 10.083 hiljada sa rokom dospijeća do 7 godina.

26. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (nastavak)

OBAVEZE PO SUBORDINISANOM DUGU

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
NLB d.d. Ljubljana (napomena 31)	8.022	8.021
Ukupne obaveze	<u>8.022</u>	<u>8.021</u>

U 2018. godini Banka je uzela subordinisani kredit od NLB d.d. Ljubljana, u iznosu od 4 mio EUR-a, po ugovorenoj kamatnoj stopi 6M EURIBOR + 5.25%, na rok od 10 godina. Stanje na 31. decembar 2021. godine, po osnovu kredita iznosi KM 8.022 hiljada, zajedno sa obračunatim razgraničenim naknadama i kamatama.

27. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Obaveze u KM		
Obaveza prema dobavljačima	102	224
Obaveze za dividende	22	18
Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija	148	148
Pasivna vremenska razgraničenja – ostali rashodi	2.595	1.823
Pasivna vremenska razgraničenja- naknade po kreditima i garancijama	355	355
Finansijske obaveze za zakup	1.699	1.863
Ugašeni i neaktivni računi	1.255	1.128
Ostale obaveze	1.019	1.499
Obaveze u stranoj valuti		
Obaveze za blokirane i ugašene račune	105	-
Obaveze prema dobavljačima	249	292
Ostale obaveze	164	117
	<u>7.713</u>	<u>7.467</u>

Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija se odnose na depozite položene od strane pravnih lica (klijenata Banke) u cilju kupovine hartija od vrednosti ili učešća u drugim pravnim licima. Ovi depoziti su položeni na račune Banke prije momenta plaćanja (sticanja učešća odnosno akcija) u skladu sa lokalnom regulativom. Ovi depoziti se klasifikuju kao ostale obaveze u skladu sa važećim kontnim okvirom.

Pasivna vremenska razgraničenja - ostali rashodi uglavnom se odnose na razgraničene tekuće troškove za koje nisu pristigli računi do zatvaranja poslovnih knjiga kao i po osnovu razgraničenih a neisplaćenih varijabilnih zarada za zaposlene.

Finansijske obaveze za zakup predstavljaju sadašnju vrijednost budućih zakupnina obračunatih u skladu sa MSFI 16.

28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Rezervisanje za beneficije zaposlenih	2.702	2.615
Rezervisanje za sudske sporove	2.320	2.385
Rezervisanje za vanbilansne stavke (Napomena 4.2.)	2.704	3.039
	<u>7.726</u>	<u>8.039</u>

Rezervisanja za beneficije zaposlenih obuhvataju rezervisanja za buduće isplate otpremnina i jubilarnih nagrada u skladu sa MRS 19 kao i buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada za Upravu i zaposlene sa mandatnim ugovorima u skladu sa Politikom naknada Banke i rezervisanja za stimulatивne otpremnine za odlazak u penziju.

a) Kretanja na računima rezervisanja za beneficije zaposlenih

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Početno stanje 1. januar	<u>2.615</u>	<u>2.644</u>
Rezervacije za neiskorišćene dane godišnjih odmora	(49)	3
Isplate u toku godine na rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade	(218)	(73)
Rezervisanja u toku godine za otpremnine i jubilarne nagrade	88	92
Aktuarski obračun rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	22	(38)
Rezervacije za buduće isplate varijabilnih naknada	1.004	12
Isplate u toku godine iz formiranih rezervisanja	(1.104)	-
Rezervisanja za stimulatивne otpremnine	(20)	(25)
Rezervisanja za ostale naknade troškova	364	-
Krajnje stanje 31. decembar	<u>2.702</u>	<u>2.615</u>

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izvještaja nezavisnog aktuaru na dan 30. septembra 2021. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 2.2% godišnje.

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosječnog rasta zarada po stopi od 0,5% godišnje tokom cjelokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

b) Kretanja na računima rezervisanja po sudskim sporovima

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Početno stanje 01. januar	<u>2.385</u>	<u>3.020</u>
Povećanje rezervisanja (Napomena 13)	535	-
Isplate iz rezervisanja	-	(35)
Ukidanje rezervisanja za sudske sporove (Napomena 13)	(600)	(600)
Krajnje stanje 31. decembar	<u>2.320</u>	<u>2.385</u>

c) Vanbilansna rezervisanja

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Početno stanje 01. januar	<u>3.039</u>	<u>2.460</u>
Primjena Odluke ABRS (Napomena 4.2)	-	678
Ponovo formirano početno stanje	<u>3.039</u>	<u>3.138</u>
Neto (smanjenje)/povećanje rezervisanja u toku godine (napomena 13)	(335)	(99)
Krajnje stanje 31. decembar	<u>2.704</u>	<u>3.039</u>

29. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultata	368	424
Po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme (kroz kapital)	390	392
Po osnovu nekretnina i opreme (kroz bilans uspjeha)	291	253
	<u>1.049</u>	<u>1.069</u>

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunate su direktno na teret kapitala i iznose KM 368 hiljada.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu privremene razlike između poreske osnovice za obračun amortizacije i njene knjigovodstvene vrijednosti na dan bilansa stanja iznose KM 291 hiljada.

30. AKCIONARSKI KAPITAL

Akcionarski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodeli dobiti.

Na dan 01.aprila 2006. godine pripajanjem Razvojne banke jugoistočne Evrope AD, Banja Luka LHB Banci AD Banja Luka formirana je NLB Razvojna banka AD Banja Luka. Na dan pripajanja akcionarski kapital NLB Razvojne banke čine akcionarski kapital Razvojne banke jugoistočne Evrope (KM 22.987 hiljada) i akcionarski kapital LHB Banke (KM 19.016 hiljada).

U cilju povećanja akcionarskog kapitala Banka je u avgustu-septembru 2008. godine dobila sve potrebne saglasnosti i dozvole i sprovela XV emisiju akcija javnom ponudom u iznosu od KM 10 miliona. Banka je prodala sve emitovane akcije (10.000 komada nominalne vrijednosti KM 1.000) i ostvarila prosječnu cijenu od KM 1.015,70.

Odlukom Skupštine Banke izvršena je nova (šesnaesta) emisija akcija iz rezervi u ukupnom iznosu od KM 10.000 hiljada. Banka je dobila sve potrebne dozvole za novu emisiju akcija koja je registrovana u Centralnom registru HOV i upisana u sudski registar Privrednog suda Banja Luka 07. jula 2011.godine.

Vlasnička struktura akcionarskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. i na dan 31.decembra 2020. godine je sljedeća:

	<u>31.12.2021.</u>		<u>31.12.2020.</u>	
	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>
Strana lica				
NLB d.d. Ljubljana	61.912	99,85	61.912	99,85
Strana fizička lica	4	0,01	4	0,01
Domaća lica				
Privatna preduzeća	20	0,03	20	0,03
Fizička lica	67	0,11	67	0,11
	<u>62.003</u>	<u>100</u>	<u>62.003</u>	<u>100</u>

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Većinski vlasnik Banke na dan 31. decembar 2021. godine je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Banka obavlja transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. Transakcije uključuju plasmane, depozite, obaveze po kreditima i subordinisanom dugu. Po tom osnovu Banka ostvaruje prihode i rashode koji se evidentiraju u bilansu uspjeha.

Sve transakcije sa povezanim licima tokom 2021. i 2020. godine izvršene su po principu "van dohvata ruke".

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Plasmani povezanim pravnim licima uključuju Sredstva kod drugih banaka, depozite, obaveze po osnovu subordinisanog duga i ostale obaveze.

Ukupan obim transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine i ostvareni prihodi i rashodi prikazani su u sljedećoj tabeli:

Transakcije	Novčana sredstva, plasmani, HOV i ostala potraživanja		Depoziti		Ostale obaveze		Subordinisani dug		Prihodi od kamata		Rashodi od kamata		Prihodi od naknada i ostali prihodi		Rashodi naknada i ostali rashodi		Potencijalne ugovorene obaveze	
	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.	31.12. 2021.	31.12. 2020.
NLB d.d. Ljubljana	92.808	4.541	181	97	161	34	8.022	8.021	5	2	421	430	170	2	708	278	-	-
NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NLB Banka a.d., Skopje	-	-	580	547	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	-	-	-
NLB Banka a.d., Podgorica	155	5.044	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	15	14	-	-	-	-
NLB Banka a.d. Beograd	4.332	240	103	104	73	75	-	-	-	-	-	-	41	37	176	9	293	376
NLB Banka d.d. Sarajevo	-	-	466	401	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7	20	19.558	19.558
Komercijalna Banka a.d. Banja Luka	-	-	-	111	-	-	-	-	-	-	-	-	199	-	-	-	-	-
Komercijalna banka a.d. Beograd	-	-	288	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
REAM doo Beograd	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno:	97.295	9.825	1.633	1.267	256	109	8.022	8.021	5	2	421	430	426	53	940	307	19.851	19.934

Kupovinom Komercijalne banke a.d. Beograd od strane NLB d.d. Ljubljana od 29. decembra 2019. godine, Komercijalna banka a.d. Banja Luka je bila povezano lice Banke do 9. decembra 2021. godine kada je 100% akcija sa pravom glasa prodane Poštanskoj Štedionici a.d. Beograd.

Plasmani povezanim licima odnose se na sredstva plasirana bankama. U poziciji Depoziti i ostale obaveze prikazani su depoziti, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze.

Banka na dan 31. decembar 2021. godine je imala vanbilansnih obaveza prema povezanim licima - NLB Banci d.d. Sarajevo po osnovu Ugovora za likvidnost.

U poziciji rashodi naknada i ostali rashodi u iznosu od KM 382 hiljade najznačajniji iznos odnosi se na rashode prema NLB d.d. Ljubljana KM 374 hiljade.

Od navedenog iznosa najveći iznos odnosi se na naknadu za prekoračenje limita za držanje sredstava kod NLB d.d. Ljubljana u iznosu od KM 104 hiljada i custody usluge u iznosu od KM 259 hiljada.

Tabela u nastavku prikazuje promjene u plasmanima povezanim licima tokom 2021. godine:

Plasmani	NLB d.d. Ljubljana	NLB Banka a.d. Beograd	NLB Banka d.d. Sarajevo	NLB Banka a.d. Podgorica	Ukupno
01. januar 2021.	4.541	240	-	5.044	9.825
Novi plasman	88.267	4.092	-	-	92.359
Povrat plasmana	-	-	-	(4.889)	(4.889)
Stanje 31. decembar 2021.	92.808	4.332	-	155	97.295

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje promjene u obavezama po osnovu depozita od povezanih lica tokom 2021. godine:

Depoziti	NLB d.d. Ljubljana	NLB Banka a.d. Skopje	NLB Banka a.d. Podgorica	NLB Banka a.d. Beograd	Komercijalna Banka a.d. Banja Luka*	Komercijalna Banka a.d. Beograd	Ream doo Beograd	NLB Banka dd Sarajevo	Ukupno
01. januar 2021.	97	547	7	104	111	-	-	401	1.267
Novi depozit	84	33	-	-	-	288	10	65	480
Povrat depozita	-	-	(2)	(1)	(111)	-	-	-	(114)
Stanje 31. decembar 2021.	181	580	5	103	-*	288	10	466	1.633

*Na dan 31. decembra 2021. godine, Komercijalna Banka a.d. Banja Luka nije povezano lice, dok saldo depozita na dan 31. decembra 2021. godine iznosi KM 266 hiljada

Buduće obaveze prema povezanim licima

Krajem 2021. godine Banka ima obavezu prema NLB d.d. Ljubljana po osnovu subordinisanog duga u iznosu od KM 8.022 hiljada. Obavezu čine osnovni dug u iznosu od KM 7.823 hiljade i obračunata kamata koja na 31. decembra 2021. godine iznosi KM 199 hiljada.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva:

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Plate i ostale naknade	1.765	1.497
Porezi i doprinosi na plate i ostale naknade	1.149	981
Bonusi	647	-
Porezi i doprinosi na bonuse	423	-

U ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva uključena su primanja Uprave i zaposlenih koji imaju mandatne ugovore (direktori sektora, šefovi samostalnih službi i direktori filijala).

Plate i ostale naknade obuhvataju ugovorenu platu i ostale naknade (topli obrok, regres, dopunsko osiguranje).

Kredit i depoziti i prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Uprave, ključnog rukovodstva i radnika Banke prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Uprava i ključno rukovodstvo		
Kredit (bruto)	568	535
Ispravke vrijednosti	4	3
Kamatni prihodi	28	23
Depoziti	1.335	1.369
Kamatni rashodi	9	14
Radnici Banke		
Kredit (bruto)	5.606	6.620
Ispravke vrijednosti	63	64
Kamatni prihodi	295	308
Depoziti	4.263	4.106
Kamatni rashodi	22	25

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a. Platve i činidbene garancije i ugovorene obaveze

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Platve garancije:		
u KM	4.785	11.463
u stranoj valuti	977	1.308
Činidbene garancije:		
u KM	29.477	30.638
u stranoj valuti	4.803	4.539
Ugovorene obaveze po osnovu odobrenih neiskorišćenih kredita u KM	97.770	98.164
Ostali vanbilans		
u KM	399	1.251
u stranoj valuti	-	-
	<u>138.211</u>	<u>147.363</u>

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)

a. Plative i činidbene garancije i ugovorene obaveze (nastavak)

Na dan 31. decembar 2021. godine rezervacije za potencijalne i ugovorene obaveze iznose KM 2.704 hiljada, a na dan 31. decembar 2020. godine rezervacije su iznosile KM 3.039 hiljada.

Na dan 31. decembra 2021. godine ugovorene obaveze po osnovu odobrenih, neiskorišćenih kredita obuhvataju iznos od KM 97.770 hiljada (2020: KM 98.164 hiljada), od čega se iznos od KM 28.463 hiljada (2020: KM 28.265 hiljada) odnosi na kredite odobrene stanovništvu i preduzetnicima (kreditni po tekućim računima u iznosu od KM 16.910 hiljada, krediti po kreditnim karticama u iznosu od KM 8.282 hiljada, kao i ostali krediti stanovništvu i preduzetnicima u iznosu KM 3.271 hiljada), a iznos od KM 69.307 hiljada (2020: KM 69.900 hiljada) obuhvata odobrene neiskorištene kredite privrede i javnog sektora.

Na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine nije bilo obaveza po terminskim deviznim poslovima.

b. Sudski procesi

Na dan 31. decembra 2021. godine ukupna vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi u svojstvu tužioca iznosila je KM 25.819 hiljada (31. decembar 2020. godine: KM 24.507 hiljada) dok je vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke iznosila KM 2.878 hiljada (31. decembar 2020. godine: KM 2.828 hiljada).

Navedeni iznosi ne uključuju zatezne kamate od dana utuživanja, jer Banka vrši konačan obračun i knjiženje zateznih kamata na utužena potraživanja po okončavanju sudskih sporova. Iako se konačni ishod navedenih sudskih sporova ne može pouzdano utvrditi rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi uglavnom neće biti presuđeni na teret Banke.

Za sudske sporova koji se vode protiv banke, a za koje Banka smatra da bi mogli pasti na teret Banke, u skladu sa očekivanjima, izdvojila je rezerve po tom osnovu u iznosu od KM 2.320 hiljada (31. decembar 2020. godine: KM 2.385 hiljada).

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Praćenje profitabilnosti pojedinih segmenata poslovanja vrši se u skladu sa Metodologijom mjerenja profitabilnosti segmenata poslovanja Banke (Napomena 3.25).

Pri mjerenju ostvarenja neto kamatnih prihoda segmenata poslovanja Banka koristi internu tansfernu cijenu baziranu na specifičnim cijenama proizvoda i usluga određene valute i ročnosti u skladu sa Metodologijom određivanja interne transferne cijene Banke koja je u skladu sa Metodologijom NLB Grupe.

Neto nekamatni prihodi segmenata predstavljaju prihode/rashode ostvarene prodajom proizvoda i usluga klijentima pojedinih segmenata. Administrativni i drugi troškovi predstavljaju direktne troškove ostvarene u pojedinom segmentu.

Neto prihodi, kao i administrativni i drugi troškovi koji ne pripadaju određenom segmentu poslovanja raspoređuju se na segmente prema ključevima za raspodjelu koji su definisani Metodologijom.

Neto rashod indirektnih otpisa kredita i rezervisanja pripada segmentu u kome je i nastao.

U narednim tabelama prikazani su bilans uspjeha i bilans stanja po segmentima na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine:

Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2021. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfornoj cijeni	13.413	19.910	5.744	-	39.067
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	11.902	11.769	(587)	-	23.084
Neto prihodi od kursnih razlika	649	(344)	1.026	-	1.331
Neto dobiti/gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	870	-	-	-	870
Gubici od promjene vrijednosti imovine banke	-	-	-	(21)	(21)
Neto gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	(1)	(1)
Ostali prihodi iz poslovanja	514	216	50	-	780
Neto rashod efekata modifikacije Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(89)	(27)	-	-	(116)
Ukupni operativni rashodi	1.968	2.646	178	65	4.857
Porez na dobit	(12.246)	(14.851)	(2.679)	-	(29.776)
	-	-	-	(2.411)	(2.411)
	16.981	19.319	3.732	(2.368)	37.664

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)
Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2021. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Aktiva					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	314.800	-	314.800
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>					
Kreditni bankama	-	-	221.180	-	221.180
Kreditni komitentima	482.649	439.363	-	-	922.012
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	313.770	-	313.770
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	35.154	35.154
Ostala aktiva	-	-	-	7.159	7.159
Ukupna aktiva	482.649	439.363	849.750	42.313	1.814.075
Pasiva					
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>					
Depoziti banaka	-	-	3.092	-	3.092
Depoziti komitentata	492.043	993.646	-	-	1.485.689
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	109.824	-	109.824
Subordinisane obaveze	-	-	8.022	-	8.022
Rezervisanja i ostale obaveze	-	-	-	17.835	17.835
Ukupan kapital	-	-	-	189.613	189.613
Ukupna pasiva	492.043	993.646	120.938	207.448	1.814.075

Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2020. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	12.658	17.952	5.749	-	36.359
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	11.009	10.511	(393)	-	21.127
Neto prihodi od kursnih razlika	560	1.347	(947)	-	960
Neto dobiti/gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	255	-	-	-	255
Gubici od promjene vrijednosti imovine banke	-	-	-	(458)	(458)
Ostali prihodi iz poslovanja	46	599	17	-	662
Neto rashod efekata modifikacije	(347)	(55)	-	-	(402)
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(5.881)	(1.541)	(232)	601	(7.053)
Ukupni operativni rashodi	(11.103)	(13.619)	(2.582)	-	(27.304)
Porez na dobit	-	-	-	(2.098)	(2.098)
	7.197	15.194	1.612	(1.955)	22.048

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)
Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2020. godine

Aktiva	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	239.693	-	239.693
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>					
Kreditni bankama	-	-	90.940	-	90.940
Kreditni komitentima	420.608	420.424	-	-	841.032
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.380	-	-	-	1.380
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	339.368	-	339.368
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	34.607	34.607
Ostala aktiva	-	-	-	7.925	7.925
Ukupna aktiva	421.988	420.424	670.001	42.532	1.554.945
Pasiva					
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>					
Depoziti banaka	-	-	2.260	-	2.260
Depoziti komitenata	338.796	899.759	-	-	1.238.555
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	97.447	-	97.447
Subordinisane obaveze	-	-	8.021	-	8.021
Rezervisanja i ostale obaveze	-	-	-	16.575	16.575
Ukupan kapital	-	-	-	192.087	192.087
Ukupna pasiva	338.796	899.759	107.728	208.662	1.554.945

34. USAGLAŠENOST OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na dan 31. oktobar 2021. godine, 30. novembar 2021. godine i 31. decembar 2021. godine izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa komitentima Banke.

Na dan 31. decembar 2021. godine nije bilo neusaglašenih obaveza i potraživanja sa komitentima Banke.

35. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Novčana sredstva sastoje se iz sljedećih pozicija:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	315.060	239.875
Sredstva kod drugih banaka	221.312	62.817
	536.372	302.692

36. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine za sledeće značajnije valute iznosi:

Valuta	31.12.2021.	31.12.2020.
USD	1.725631	1.592566
CHF	1.887320	1.801446
RSD	1.663682	1.663479
EUR	1.955830	1.955830

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

U vrijeme sastavljanja ovih finansijskih izvještaja, u Ukrajini je u toku rat. Navedeno je između ostalog, uticalo na poslovanje u Ukrajini i Rusiji zbog rata ili sankcija, nepredviđenog rasta tržišnih cijena sirovina, goriva i energije, te povećane volatilnosti deviznih kurseva, te je teško procijeniti dalji razvoj tržišnih cijena i ključnih makroekonomskih pokazatelja. Kontinuirano pratimo i analiziramo situaciju i njene potencijalne uticaje na poslovanje Banke, uključujući sve potencijalne uticaje na neograničenost poslovanja. Banka nema direktnih značajnih izloženosti prema Rusiji i Ukrajini. Na osnovu trenutno dostupnih informacija, smatramo da nema značajnijeg uticaja ovog konflikta na finansijske izvještaje za tekuću godinu i da nema neizvjesnosti vezano za neograničenost poslovanja Banke.

Osim navedenog nije bilo drugih događaja koji bi imali značajan utjecaj na finansijske izvještaje za 2021. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2021. godinu.

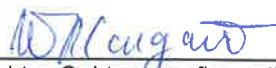
Banja Luka, 6. april 2022. godine

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave

Goran Babić

Direktor Sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
Ivana Lazarević Soldat